

15.2.2013

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
kaivosasiat@tukes.fi

Viite

Lausuntopyyntö 4.1.2013 KaivNro 5490

Kaivosoikeuden jatkoajan myöntäminen, Mondo Minerals B.V., Tyynelä (Kajaani)

Lausuntoa pyydetään Mondo Minerals B.V.:n hakemuksesta jatkoajan myöntämiseksi Tyynelä -nimiselle kaivospiirille Kajaanin kaupungin Jormuan kylään. Kyseessä on vuonna 2000 perustettu kaivospiiri, jonka pinta-ala on 79,86 ha. Tyynelän kaivospiiri on osa yhtiön Mieslahdessa ja Jormualla olevaa talkkimalmiokokonaisuutta. Runsaan 3 kilometrin säteellä toiminnanharjoittajalla on lisäksi kolme muuta kaivospiiriä (Pitkäperä, Mieslahti ja Jormua 1), joille haetaan jatkoaikaa ja yksi valtaus, jolle haetaan uutta kaivospiiriä (Maailmankorpi). Asiakirjoihin sisältyy GTK:n vuonna 1998 laatima alueen nykytilaselvitys ja alustava arvio kaivostoiminnan ympäristövaikutuksista.

Kaivoslain (503/1965) 71 § 2 momentissa luetellaan ne luonnonsuojelulain (1096/1996) kohdat, joita on noudatettava lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä. Alle 500 metrin etäisyydellä kaivospiirin koillisrajasta on luonnonsuojelulain 47 §:n mukaisella päätöksellä v. 2007 rajattu erityisesti suojeltavan lajin esiintymisalue. Suojeltavat lajit alueella ovat serpentiinipikkutervakko ja kainuunnummihärkki. Lähin tunnettu liito-oravan havaintopaikka on Mineraalin alueen eteläosassa 5-tien luoteispuolella. Kainuun ELY-keskus katsoo, että Tyynelän kaivospiirin alueelta ja siihen välittömästi rajautuvalta alueelta tulee ennen kaivosoikeuksien myöntämistä tehdä luontoselvitys, josta ilmenee, onko alueella rauhoitettujen tai erityisesti suojeltavien lajien esiintymiä ja luontodirektiivin liitteen IV a tiukasti suojeltujen eläinlajien (mm. liito-oravan) lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai elinympäristöjä. Kainuun ELY-keskus pyytää, että sille varataan mahdollisuus lausunnon antamiseen sen jälkeen, kun em. selvitykset on tehty.

Luonnonsuojelulain mukaisten suojelualueiden, suojeluohjelma-alueiden ja maisema-alueiden osalta Kainuun ELY-keskus toteaa, että ympäristöhallinnon tietojärjestelmissä ja Kainuun ELY-keskuksessa olevan tiedon mukaan kaivospiirin alueella ei sijaitse luonnonsuojelualueita eikä luonnonsuojelulain 9, 55 ja 56 §:issä sekä 4, 5 ja 10 luvuissa tarkoitettuja kohteita. Antinsuon – Kylmänpuron ja Hevossuon Natura-alueeseen (FI1200304) kuuluva Hevossuon osa-alue sijaitsee vajaan

700 metrin päässä. Kainuun ELY-keskuksen mielestä ennen kaivosoikeuksien myöntämistä hankkeessa on selvitettävä luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisen arviointimenettelyn tarve.

Kainuun ELY-keskus pitää tarpeellisena, että ennen Maailmankorven, Jormua 1:n ja Tyynelän kaivospiirien määräämistä tai jatkoajan myöntämistä tai viimeistään ennen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston myöntämän kaivosturvallisuusluvan hakua ELY-keskus tekee YVA-lain 6 §:ssä tarkoitetun päätöksen harkinnanvaraisen YVA-menettelyn soveltamisesta. Päätöksessä tullaan ottamaan huomioon yllä mainittujen kaivoshankkeiden sekä ympäristölupavaiheessa olevan Mieslahden kaivoshankkeen yhteisvaikutukset. Toiminnanharjoittajan tulee toimittaa Kainuun ELY-keskukselle tarvittavat tiedot YVA-lain ja -asetuksen mukaista harkintaa varten.

Yksikön päällikkö
Ylitarkastaja

Sari Myllyoja

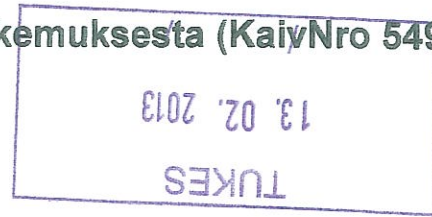
Biologi

Maarit Vainio

Luonto- ja ympäristövastuu -yksikkö

Lausunto Tyynelä -kaivospiirin jatkoaikahakemuksesta (KaivNro 5490)

9/11/01/2013

KH § 20
(valm. Irmeli Hanka)

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää kaupungin lausuntoa kaivosoikeuden jatkoaikahakemuksesta, johon kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten mukaan sovelletaan vanhaa kaivoslakia (503/1965). Sen mukaan kaivospiirin haltijalle voidaan myöntää jatkoaikaa kaivostyöhön ryhtymistä varten.

Tyynelä -kaivospiiri (pinta-ala 79,86 ha) sijaitsee VT-5:n ja rautatien välissä Jormuan, Paltaniemen ja Kuluntalahden kylien 15 tilan alueella. Sen kaivoskivennäinen on talkki.

Kaivospiiri on määrätty 1.12.2000 ja merkitty 22.1.2001 kaivosrekisteriin. Kaivosoikeudet on siirretty Finnminerals Oy:ltä Mondo Minerals Oy:lle ja edelleen Mondo Minerals B.V.:lle 2008.

Tyynelä kuuluu hakijayhtiön malmivarantoihin Jormua-Mieslahti alueella, jossa sijaitsevat Euroopan suurimmat hyödyntämättömät talkkimalmivarat. Yhtiö on hakenut noin kolmen kilometrin etäisyydellä olevalle Mieslahti-Pitkänperä alueelle ympäristölupaa. Tyynelän alueelle lupaa tullaan hakemaan myöhemmin. Yhtiön tarkoitus on aktiivoida esiintymien hyödyntäminen ja varmistaa raaka-aineen saanti Sotkamossa sijaitsevalle talkkitehtaalle.

Alueella on voimassa kaupunginvaltuuston 25.7.1983 hyväksymä Jormuan osayleiskaava, joka ei ole oikeusvaikutteinen ja niin vanha, että sen yhteydessä ei ole tehty luontoselvityksiä. Kaavassa Tyynelä -kaivospiirialue on maa- ja metsätalousaluetta (M) ja pieneltä osalta maaseutuasumisen aluetta (MA1). Alueella ei le asutusta, lähellä alueen rajaa on kaksi asuinrakennusta.

Asiakirjoissa Tukesin tekemä yhteenveto jatkoaikahakemuksesta ja ote ajantasaosayleiskaavasta.

Oheisliite, kartta

Lisätietoja asiasta antaa kaupunginarkkitehti Irmeli Hanka, puh. 044 7100267, sähköposti muotoa etunimi.sukunimi@kajaani.fi.

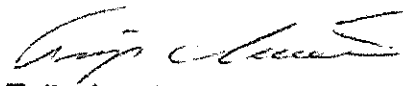
Kaupunginjohtajan ehdotus: Kajaanin kaupungilla ei ole huomauttamista Tyynelä -kaivospiirin (KaivNro 5490) jatkoaikahakemuksen johdosta. Kajaanin kaupunki pitää Kainuun ympäristökeskuksen (nykyään elinkeino- ja ympäristökeskus) esittämää kaivostoiminnan Jormuan, Maailmankorven, Mieslahden ja Pitkäperän ympäristövai-

kutusten yhteisarvioinnin ulottamista myös tälle alueelle tarpeellise-
na.

Kaupunginhallitus: Hyväksyi.

Yleiskaava-arkkitehti Irmeli Hanka oli asiantuntijana kokouksessa
tämän asian kohdalla kello 14.30 - 14.35.

Pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa Kajaanissa
30.1.2013.

Tuija Aarnio
pöytäkirjanpitäjä

Kaupunginhallitus

28.1.2013

OIKAISUVAATIMUS- JA VALITUSKIELTO

§:t 11 - 21, 25, 28–29, 33–35

Kuntalain 91 §:n mukaan tähän päätökseen ei voida hakea muutosta.

Kuntalain 91 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta. Oikaisuvaatimus ja kunnallisvalitus voidaan tehdä vain kunnan viranomaisen asiaa koskevasta lopullisesta päätöksestä.

Etunimi Sukunimi
Katusoite
Numero POSTITOIMIPAikka
sähköpostiosoite
puhelinnumero

MUISTUTUS

31.1.2013

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Tyynelän kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Luvan hakija Mondo Minerals B.V. Branch Finland,
PL 601,
87101 KAJAANI

Nimi ja KaivNro Tyynelä 5490

Vastustan Tyynelän (5490) kaivospiirin jatkoajan myöntämistä.

Perustelut:

- Kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia. Kuitenkin nykyainsäädäntö edellyttää, että kaivoksessa on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä kaikki sen malmivarat. Hakija on tämän vireillepanossaan laiminlyönyt. Ja jos hakija aikoo hyödyntää myös alueen nikkelin ja arseenin, joiden pitoisuudet alueella ovat suuret, lupa tulisi hakea kaikille käytettäville malmeille.
- Aiempi ympäristön vaikutusten arviointi (YVA) on menettänyt merkityksensä, koska hankekokonaisuus on muuttunut. Lähetyvillä on neljä kaivospiiriä. Miten niiden haitat voidaan erottaa toisistaan. Alue on käsiteltävä osana uutta tai päivitettävää YVA:aa, mukaan lukien vesien tila ja niiden kuormituksen sietokyky. YVA:ssa vuonna 2006 ympäristökeskus otti yksiselitteisesti sen kannan, että sekä Mieslahti että Jormuanlahti on otettava kokonaisuutena huomioon. Myös TUKES:n kuulutuksissa sanotaan että kaikki viisi (Mieslahti, Pitkäperä, Maailmankorpi, Jormua 1 ja Tyynelä) kuuluvat samaan rajakkialueeseen.

- YVA-arviointi pitäisi Mieslahden osalta tehdä uudestaan myös siksi, että Mondo Minerals on jättänyt Tukesiin jo kaivospiirin laajennuksen. YVA:n tulisi liittää myös muut kaivospiirit.
- Valtioneuvoston päätökset ovat myös TUKES:ia velvoittavia luontodirektiivin nojalla. Luontodirektiivin oikeusvaatimus on tiukempi kuin ympäristön-, luonnonsuojelu- ja vesilaissa. Luonnonsuojelulain 10:s luku velvoittaa Natura-arviointiin, koska talkkialueen läheisyydessä on Natura-kokonaisuus.
- Kuulutus on uusittava kattavammilla asiakirjoilla, TUKES:in ja hakijan tietojen täydentämisen jälkeen.
- Asioista on Mieslahden, Pitkänperän ja Maailmankorven osalta muistutettu jo ensin ympäristökeskukselle, sitten Mieslahdesta ja Pitkäperästä vielä ELY-keskukselle. Yhteysviranomaisen on kerrottava, onko valmistelussa huomioitu aiemmat muistutukset ja ympäristö ja ELY-keskusten vastaukset. Myöhemmissä vaiheissa ne tulee liittää nähtävillä oleviin asiakirjoihin hakijan toimesta.
- Koska alueella on vireillä useita hankkeita, päätöksessä on määrättävä porakaivojen ennakkotarkkailusta. Tärinää tarkkaillaan jo nyt Mieslahden suunnalla joissakin pisteissä. Pyydän tietoja nähtäväksi.
- Alueen useat kaivoslupahakemukset ovat aivan liian lähellä Oulujärveä, siksi haitat ympäristölle, vesistölle, eliöille, elinkeinoille, virkistyskäytölle, matkailulle ovat laajat.
- Natura alueet
- Erityispiirteet
- Koska kaivosasiakirjoja ei ole käytettävissämme, herää kysymys, onko kaivosluvut laitettu tarkoituksella turhaan vanhan kaivoslain aikana jotta voisi päästä kenties ilman nykylakien ja nykyajan vaatimuksia.
- Naapuruuksilain perusteella täytyy naapureilta pyytää lupa myös virtaavan veden alajuoksulla olevilta
- Alueen vieressä on suojelualue.
- Ympäristön vaikutusten arviointia ei ole tehty.

- Alueella on Jormuanlahden osayleiskaava, jossa on keskeisenä pientalovaltainen asutus ja virkistyskäyttö. Kaivosten avaaminen estää kaavan toteutumisen.
- Tyynelä virtaa Hevossuolle ja sitä kautta Paltamon Kylmänpuron kautta Oulujärven Mieslahteen. Osasta Tyynelää vesi virtaa Pohjajoen kautta Oulujärven Jormuanlahteen. Antinmäki-Kylmänpuro-Hevossuo on mainittu mm. Mondon ja Pöyryn 2008 Natura-arviossa. Kokonaisuus on suojeltu Natura 2000 SCI-alueena.

Pyydän saada viipymättä kopion asiaa koskevasta päätöksestä ja mahdollisista hakijan jättämistä täydennyksistä. Varaan mahdollisuuden antaa myös täydentäviä tietoja.

Allekirjoittajat:

Tolola RN:o 12:15

Heikki Kempainen
Heikki Kempainen ja Mika Kempainen

Autio 12:16

Esteri Haataja, Taisto Haataja, Hannu Kempainen
Esteri Haataja, Taisto Haataja, Hannu Kempainen ja Osmo Kempainen

Aho 12:26, lisä Aho 12:30

Esko Leinonen
Esko Leinonen

Riitta Leinonen
RIITTA LEINONEN

Rinne 11:55

Väinö Kempainen
Väinö Kempainen

Muistutukset kaivospiirien Mailankorpi Mieslahti Pitkäperä Jormua 1 Tyynelä määrittämiseen.

Aihe: Muistutukset kaivospiirien Mailankorpi, Mieslahti, Pitkäperä, Jormua 1, Tyynelä määrittämiseen.

Lasse Flöjt
Kormasentie 1
93600 Kuusamo

Oulujärven rantakiinteistön Koukkula edustaja

TUKES / Kaivosasiat
Helsinki

Muistutukset
nkaivospiirien Mailankorpi, Mieslahti, Pitkäperä, Jormua 1, Tyynelä
määrittämiseen.

Vastustan kyseisten kaivospiirien määrittämistä.

Täydennän muistutukseni perustelut 8.2.2012 mennessä.

Ystävällisesti
Lasse Flöjt
Kuusamo

Lasse Flöjt
Kormasentie 1
93600 KUUSAMO
lasse.flojt@gmail.com
0440251009

MUISTUTUS

6.2.2013

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Täydennys Muistutukseen Tyynelän kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Luvan hakija Mondo Minerals B.V. Branch Finland,
PL 601,
87101 KAJAANI

Nimi ja KaivNro Tyynelä 5490

Vastustan Tyynelän (5490) kaivospiirin jatkoajan myöntämistä.

Perustelut:

- Kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia. Kuitenkin nykylainsäädäntö edellyttää, että kaivoksessa on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä kaikki sen malmivarat. Hakija on tämän vireillepanossaan laiminlyönyt. Ja jos hakija aikoo hyödyntää myös alueen nikkelin, arseenin ja uraanin, joiden pitoisuudet alueella ovat suuret, lupa tulisi hakea kaikille käytettäville malmeille.
- Hankekokonaisuus on muuttunut. Lähetyvillä on neljä kaivospiiriä. Kaivospiirien harmemineraalit ja ympäristövaikutukset yhteensä on käsiteltävä yhtenä kokonaisuutena, ei tällaisena vanhan kaivospiirin jatkolupana. Alueesta on muodostettava uusi yhtenäinen kokonaisuus jota käsitellään kaivoslupamäärittelyinä ja myös ympäristölupakäsittelyssä yhtenä kokonaisuutena. YVA:ssa vuonna 2006 ympäristökeskus otti yksiselitteisesti sen kannan, että sekä Mieslahti että Jormuanlahti on otettava kokonaisuutena huomioon. Myös TUKES:n kuulutuksissa sanotaan että kaikki viisi (Mieslahti, Pitkäperä, Maailmankorpi, Jormua 1 ja Tyynelä) kuuluvat samaan talkkialueeseen. Nyt kuuluttaessaan nämä viisi kaivospiiriä erillisinä hakemuksina (vaikkakin samalla kertaa) TUKES osallistuu

osaltaan kaivosyhtiön harrastamaan todellisen hankkeen kokoluokan ja ympäristövaikutusten harhauttamiseen alueen ihmisiltä ja kansalaisilta.

- Mondo Minerals on jättänyt Tukesiin jo kaivospiirin laajennuksen. Kyseinen kaivospiirin laajennuksen käsittely erillisiasiana on keskeytettävä ja kaikki nämä kaivospiirit on yhdistettävä ja kuulutettava alusta pitäen uudestaan. Uudessa kuulutuskäsittelyssä on huomioitava alueen uraanipitoisuuksien tiedottaminen.
- Kuulutus on uusittava kattavammilla asiakirjoilla, TUKES:in ja hakijan tietojen täydentämisen jälkeen. Århusin sopimus edellyttää viranomaisten antavan kaiken oleellisen tiedon kansalaisille heidän elinympäristöään koskevista asioiden käsittelyissä. Tämä koskee myös kaivosviranomaista.
- TUKES:i:n on myös omalta osaltaan arvioitava alueen kaikkien kaivoslainalaisten hankkeiden yhteisvaikutusta alueen asukkaille, muille elinkeinoille sekä ympäristölle. Tällainen kevyt kuulemismahdollisuus asukkailta, ilman TUKES:in hallussa olevien tietojen kertomista kuulutuksen yhteydessä ei anna asukkaille täysimääräistä Århusin sopimuksen edellyttämää mahdollisuutta sanoa mielipidettään tästä kaivoshankkeiden kokonaisuudesta. Tukesin on annettava tiedoksi kaikki alueelle kaivoslain perusteella suunnitelmassa olevat hankkeet, jotta kansalaiset voivat arvioida niiden kokonaisvaikutuksia omaan elinpiiriinsä. Huomaatan, että pelkkä kaivosrekisterikartan käyttömahdollisuus ei ole riittävä, koska siitä ei käy selville aiottujen hankkeiden luonne.
- Valtioneuvoston päätökset ovat myös TUKES:ia velvoittavia luontodirektiivin nojalla. Luontodirektiivin oikeusvaatimus on tiukempi kuin ympäristön-, luonnonsuojelu- ja vesilain. Luonnonsuojelulain 10:s luku velvoittaa Natura-arviointiin, koska talkkialueen läheisyydessä on Natura-kokonaisuus.
- TUKES:illa täytyy olla tiedossa, että Mieslahden, Pitkänperän ja Maailmankorven osalta muistutettu jo ensin ympäristökeskukselle, sitten Mieslahdesta ja Pitkäperästä vielä ELY-keskukselle. Näitä asioita ei TUKES kuulutuksessaan kuitenkaan tuo esille. Viranomaisen on kerrottava, onko valmistelussa huomioitu aiemmat muistutukset ja ympäristö ja ELY-keskusten vastaukset. Myöhemmissä vaiheissa ne tulee liittää nähtävillä oleviin asiakirjoihin hakijan toimesta.
- Koska alueella on vireillä useita hankkeita, päätöksessä on määrättävä porakaivojen ennakkotarkkailusta. Tärinää tarkkaillaan jo nyt Mieslahden suunnalla joissakin pisteissä. Pyydän tietoja nähtäväksi.

- Alueen useat kaivoslupahakemukset ovat aivan liian lähellä Oulujärveä, siksi haitat ympäristölle, vesistölle, eliöille, elinkeinoille, virkistyskäytölle, matkailulle ovat laajat.
- Alueella on Jormuanlahden osayleiskaava, jossa on keskeisenä pientalovaltainen asutus ja virkistyskäyttö. Kaivosten avaaminen estää kaavan toteutumisen.
- Tyynelä virtaa Hevossuolle ja sitä kautta Paltamon Kylmänpuron kautta Oulujärven Mieslahteen. Osasta Tyynelää vesi virtaa Pohjajoen kautta Oulujärven Jormuanlahteen. Antinmäki-Kylmänpuro-Hevossuo on mainittu mm. Mondon ja Pöyryn 2008 Natura-arviossa. Kokonaisuus on suojeltu Natura 2000 SCI-alueena.
- Pyydän saada viipymättä kopion asiaa koskevasta päätöksestä ja mahdollisista hakijan jättämistä täydennyksistä. Varaan mahdollisuuden antaa myös täydentäviä tietoja.

Lasse Flöjt

edustan Oulujärven rantatilaa "Koukkula", Paltamon kirkonkylä, Neuvosenniemi.

TUKES

TUKES

01.02.2013

VAATIMUS KAIVOSOIKEUDEN ~~HYLKÄMISEKSI~~
TYYNELÄ 5490 - JORMUA 1.806 - JA
MAAILMANKORPI 6492 - KAIVOSPIIREISSÄ

Muutin Jormuan lahden rannalla sijaitsevan loma-asuntoni peruskorjauslaajennuksella loppuelämäni vakituiseksi asunnoksi. Puhdas luonto sai minut mökkiläisvuosiinani kaksamaan kiinni kainuuseen. Tieto Miesloden kaivoshankkeesta pari vuotta sitten säikäydäytti perinjuuriin.

Kun kaivosyhtiö piti syksyllä 2011 Paltamossa Korpivaaran koululla yleisen tiedotustilaisuuden noin 10 ha:n talkkikaivoshankkeesta, yleisöstä muutamia, jotka tiesivät lähes 100 ha:n valtausalueesta, kyselivät sen ruoksi jatkosuunnitelmia. "Me keskitymme nyt tähän", oli yhtiön edustajien toistuva korjunta. Meillä on jo kauan ollut tiedossa, että valtausalueen nikkeli- ja uraanipitoisuudet ovat paljon rikkaampia kuin Talvivaarassa. Silmänlumeesi haetaan talkkikaivoslupaa. Jos annat Pahalle pikkusormen, siiaa myöten meillä on uraanikaivos keskellä asutusta. Maaperässä on puolemma uraaniryöhyke Talvivaarasta Rukalle asti. Olin siinä välillä arvomaton korpas, jos on välttämättä kaivettava, mutta veronmaksajien rahoilla rakennettu 5-tie palvelisi mukavasti ulkoilaisen yhtiön tarpeita...

Kun kaivosyhtiön hanke ei tullut suoraan hyväksytyksi, se käkee jatkoaikaa varsin ovelin muutoksin. Koko kaivettu kaivosalue on jaettu puoleen tusinaan erilliseen pienehköön kaivospiiriin. Jos lupa keltiäisi edes yhden kohdalla, olisi jalka saatu tukvasti ovenrakoon ja siitä ympäristömme seestuttaminen koviäisi kuin syöpä.

Maailmankorven pohjoispuolella on ne dorjakaiv.
jonka vaikutuksesta kaikki jätevedet Tyymelästä
Yormua I:stä ja Maailmankorvesta virtaavat lähinnä
Kylmäpuron pitkin saastutamaan Yormuanlahden.
Kun muiden kaivosten saasteet kulkeutuvat Niiss-
lahteen, koko kaunis Oulujärvi on aikaa myöten
kuollut myrkyrösiälles. Kaivosyhtiö ei varmasti
suostuisi rakentamaan täysin suljettua, kallista jäte-
vesikiertoa. Vaikka se sellaisen tekisikin, räjäytysten
ja lauhinnan synnyttämä pöly kulkeutuisi sulamis-
vesien mukana Oulujärveen.

Suhan Tehtaanakin käyttävinään lupaukset,
mutta korvaamaton tuho on siitä totta, Tehtaasta som-
kallasta tuholaista ei kairuuseen saa rakentaa!

Kaikki suunnitellut kaivokset ovat lähellä
asutusta. Suostuinko te, TUOKESin viranhaltijat, siihen,
että kotinne läheisyydessä olisi istuvaa melua, pölyä
ja räjähdystä? Uskattaisitteko päästää kapsiinne
yksiin kulumatkalke, jos tiellä yristelisi päivittäin
kymmeniä rekkajä mineraalikulormineen?

Olen tiukasti sitä mieltä, että kaikkien Suomen
valtion virastojen ja laitosten toimissa on tärkeys-
järjestyksessä ensimmäisellä sijalla paikkakunnan
asukkaiden elinolojen kaikinpuolinen turvaaminen.
Ulkomainen kaivosyhtiö ei maksaisi edes senttiäkään
rekoja sijaintikunnalle. Milla perusteella sille
annettaisiin lupa tulla turomelamaan meidän,
kanta-asukkaiden elinmahdollisuudet?

Yormualla 28.1.2013
Matti Laakso

ME ALLEKIRJOITTANEET JORMUAN
MUSTARANNAN ASUKKAAT JA KIINTEISTÖJEN
OMISTAJAT YHDYMMME MAIJA LAARSON
VAATIMURSEEN KAIVOSOIKEUDEN JATKOAJAN
HYLKÄÄMISESTÄ

Päivi Sääpi 11:31

Sirkka Asikainen 11:31

Pelleka Asikainen 11:31

Riitta Asikainen 11:31

Jukka Asikainen 11:31

Eeli Heiskanen, LAUTALAHTI

Eila Oikarinen, Lautalahti

Kirsi To, Toukola

Piia Mikkonen 15:52

Ritva Mikkonen 15:52

Annika Korhonen, Kallio

MUSTARANNALLA ON RUNSAAT 20 RESÄMÖKKIÄ,
JOIDEN OMISTAJILLE PUHDAS UIMA-JA KALAVESI
ON ERITYISEN TÄRKEÄ. TALVISAIRAAN MINUN ON
KUITENKIN MAHDOTONTA SAADA HEIDÄN ALLE-
KIRJOITUKSIAAN VAATIMURSELLEMME.

Maija Laakso

Miikka Kortelainen
Kuurnantie 1 B 25
87200 Kajaani
miikkakortelainen@suomi24.fi
045-133 5123

MUISTUTUS

04.02.2013

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Mieslahden, kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen, sekä Tyynelän, Maailmankorven

Luvan hakija Mondo Minerals B.V. Branch Finland,
PL 601,
87101 KAJAANI

Nimi ja KaivNro Vastustan seuraavien kaivospiirien jatkoajan myöntämistä;
Mieslahti 3030, Tyynelä 5490 ja Jormua1806 kaivospiirin
jatkoajan myöntämistä,
Vastustan Maailmankorven (6492) kaivospiirin määräämistä

Perustelut:

YVA-arviointi pitäisi Mieslahden osalta tehdä uudestaan myös siksi, että Mondo Minerals on jättänyt Tukesiin jo kaivospiirin laajennuksen. YVA:n tulisi liittää myös muut kaivospiirit. Alue on käsiteltävä osana uutta tai päivitettävää YVA:aa, mukaan lukien vesien tila ja niiden kuormituksen sietokyky. YVA:ssa vuonna 2006 ympäristökeskus otti yksiselitteisesti sen kannan, että sekä Mieslahti että Jormuanlahti on otettava kokonaisuutena huomioon. Myös TUKES:n kuulutuksissa sanotaan, että kaikki viisi (Mieslahti, Pitkäperä, Maailmankorpi, Jormua 1 ja Tyynelä) kuuluvat samaan talkkialueeseen.

Kaivoksien jäte vedet tulisivat suoraan valuman Jormuanlahteen tai Mieslahden puolelle, koska virtaumat kulkevat niin, että niin Jormua 1 kuin Tyyneläkin virtaa Hevossuolle ja sitä kautta Paltamoon Kylmänpuroon. On kuitenkin otettava huomioon, että Tyynelä virtaa myös mitä ilmeisimmin Pohjajokeen ja sitä kautta Jormuanlahteen. Jo nyt rehevät lahdet rehevöityisivät ja saastuisivat täten edelleen. Tämän johdosta alueen vesistöjen lohikala kannat olisivat uhattuna. Antinmäki-Kylmänpuro-Hevossuo on mainittu mm. Mondon ja Pöyryn 2008 Natura-arviossa. Kokonaisuus on suojeltu Natura 2000 SCI-alueena. Jormua 1 ja Tyynelä sijaitsevat kaava- ja virkistysalueella. Joten kaivossuunnitelmien toteutuessa ne estäisivät kaavoitus alueen toteutumisen.

Miikka Kortelainen

Muistutus Paltamon ja Kajaanin kaivospiiriluvista
Aihe: Muistutus Paltamon ja Kajaanin kaivospiiriluvista

Liitteenä muistutuksia Mondo minerals OY:n sekaviin ja pieninä palasina tehtyihin kaivospiirihakemuksiin, joihin liitän osan alueen aikaisempiin lupaprosesseihin annettuja kannanottoja. Tämän muotoisina palasteltuina hakemuksina näihin on erittäin vaikea ottaa kantaa ja varsinkin antaa järkeviä muistutuksia, vaan se kai lienee hakijan todellinen tarkoituskin. Toivon TUKES:lta kokonaisvaltaista lain tulkintaa ja ympäristöasioiden huomioon ottamista sekä paikallisten asukkaiden inhimillistä kohtelua lain sallimissa rajoissa. Maailmankorven ja Jormua 1 hakemuksia en kommentoinut yksilöinä ajan puutteen vuoksi, vaikkakin ne myös vaikuttavat omaan luontoympäristöön ja sen käyttöön.

terveisin Alpo Hurskainen

Alpo Hurskainen
Jalastie 19 A 1
87250 KAJAANI
p. 0400 280 297

MUISTUTUS

2.2.2013

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Tyynelän kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Luvan hakija	Mondo Minerals B.V. Branch Finland, PL 601, 87101 KAJAANI
Nimi ja KaivNro	Tyynelä 5490

Vastustan Tyynelän (5490) kaivospiirin jatkoajan myöntämistä.

Perustelut:

- Kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia. Kuitenkin nykyainsäädäntö edellyttää, että kaivoksessa on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä kaikki sen malmivarat. Hakija on tämän vireillepanossaan laiminlyönyt ja samalla jättänyt tietoisesti ilmoittamatta, että aikoo hyödyntää myös alueen nikkelin ja arseenin (uraani?), joiden pitoisuudet alueella ovat suuret, lupa tulisi hakea kaikille käytettäville malmeille.
- Aiempi ympäristön vaikutusten arviointi (YVA) on menettänyt merkityksensä, koska hankekokonaisuus on muuttunut. Lähettyvillä on neljä kaivospiiriä. Miten niiden haitat voidaan erottaa toisistaan. Alue on käsiteltävä osana uutta tai päivitettävää YVA:aa, mukaan lukien vesien tila ja niiden kuormituksen sietokyky. YVA-ohjelmassa vuonna 2006 Kainuun ympäristökeskus otti yksiselitteisesti sen kannan, että Mieslahden ja Jormuanlahden alue on otettava kokonaisuutena tarkasteluun. Myös TUKES:n kuulutuksissa sanotaan että kaikki viisi (Mieslahti, Pitkäperä, Jormua 1, Maailmankorpi ja Tyynelä) kuuluvat samaan talkkialueeseen.

- YVA-arviointi pitäisi Mieslahden osalta tehdä uudestaan myös siksi, että Mondo Minerals on jättänyt Tukeisiin jo kaivospiirin laajennuksen. YVA:n tulisi liittää myös muut kaivospiirit. Tarkoitushakuinen ”palastelu”!
- Kuulutus on uusittava kattavammilla asiakirjoilla, TUKES:in ja hakijan tietojen täydentämisen jälkeen. Vanhentunut kaivosoikeus on selvästi saatu vanhentuneiden asiatietojen pohjalta.
- Asioista on Mieslahden, Pitkänperän ja Maailmankorven osalta muistutettu jo ensin ympäristökeskukselle (YVA), sitten Mieslahdesta ja Pitkäperästä vielä Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle(ympäristölupa). Yhteysviranomaisen on kerrottava, onko valmistelussa huomioitu aiemmat muistutukset ja ympäristö ja ELY-keskusten vastineet. Myöhemmissä vaiheissa ne tulee liittää nähtävillä oleviin asiakirjoihin hakijan toimesta.
- Koska alueella on vireillä useita hankkeita, on paikallisten asukkaiden mahdoton seurata ympäristöuhkia. Tämän vuoksi kaivosyhtiö on velvoitettava tekemään kokonaisvaltainen YVA-ohjelma ja YVA-selvitys.
- Alueen useat kaivoslupahakemukset ovat aivan liian lähellä Oulujärveä, siksi haitat ympäristölle, vesistölle, eliöille, elinkeinoille, virkistyskäytölle, matkailulle ovat laajat ja moninaiset.
- Koska kaivosasiakirjoja ei ole käytettävissämme, herää kysymys, onko kaivosluvut haettu tarkoituksella turhaan vanhan kaivoslain aikana, jotta voisi päästä kenties ilman nykylakien ja nykyajan vaatimuksia.
- Ympäristön vaikutusten arviointia ei ole tehty.

Pyydän saada viipymättä kopion asiaa koskevasta päätöksestä ja mahdollisista hakijan jättämistä täydennyksistä. Varaan mahdollisuuden antaa myös täydentäviä tietoja.

Alpo Hurskainen

Alpo ja Anja Hurskainen
Jalastie 19 A 1
87250 KAJAANI

MIELLENILMAISU MONDO MINERALS OY KAIVOSHANKKEEN VAIKUTUKSISTA

(Olemme joutumassa maailman epäoikeudenmukaisimman lain eli KAIVOSLAIN kurimukseen, joka uhraa köyhät ihmispolot ahneuden alttarilla laillisesti ja virkavallan valvonnassa)

REALISTISIA HUOMIOITA YVA-OHJELMASTA:

- Tuotannon kaksinkertaistaminen on jo hyvä syy olla noudattamatta luonnonsuojelulakia ja EU:n antamia suojeludirektiivejä eli kaivostoimintaan/kallioperään erikoistunut yhtiö ei ole tutkinut kallioperän rikkonaisuutta, joka tuhoaa luonnonolosuhteet viereisillä suojelualueilla.
- Valtavan avolouhoksen (kaivostoiminnan) haittavaikutuksia YVA:ssa ei kaiveta esille, mutta vastaavasti hyötynäkökohtia on kaivettu, liioiteltu valtavasti.
- Oulujärven rantaan sijoittuva avolouhos tuottaa melua, pölyä, pakokaasua, erilaisia liukenevia myrkyjä jätekiiviläjäytyksestä, joiden yhteisvaikutuksia kukaan ei pysty ennalta arvioimaan.
- Avolouhos sijoittuu ympäröivän vakituisesti asuttujen tilojen ja tiheään vapaa-ajan asutuksen sekä läheisen Savirannan kylän keskelle, jolloin tulevat haittavaikutukset melun, liikennehaitan ja muiden ympäristöhaittojen osalta tulee selvittää tarkasti eri vuodenaikoina ja eri luonnonolosuhteilla.
- Vesistön virkistyskäyttö kaivoksen vierellä on mahdotonta, samoin liikkuminen luonnossa eri harrastusten parissa ei ole enää mahdollista ainakaan luonnon rauhaan tottuneella ihmisellä.
- YVA:ssa tulee antaa selkeät ohjeavot vahingoille ja niiden korvausperusteille sekä korvausten alkamisajan kohta rakennettujen/rakentamattomien kiinteistöjen arvon menetyksille. Lisäksi hyödynsaaja on velvoitettava lunastamaan arvottomaksi muuttuneet kiinteistöt käyvästä arvosta ja lisäksi korvaus ylimääräisistä todetuista haitoista.
- Louhoksen liikennejärjestelyt eivät voi sijoittua nykyisen paikallistien (erittäin vaarallinen jyrkännetie) osalle, joka raskaalle/hitaalle rekkaliikenteelle on täysin sopimaton (iso meluhaitta ym.). Eri vaihtoehtoja lähiliikenteen järjestelyihin tulisi tutkia ja laatia mahdollista käynnistymistä varten.
- "Kestävän kehityksen" vähäisessäkin merkityksessä tulisi arviointisuunnitelmaan ottaa louhoksen jälkihoito ja se olisi aloitettava heti ja tarkan suunnitelman mukaan, muutoin toiminnan keskeytyessä tms. syyn takia karneat jäljet jäävät yhteiskunnalle ja paikallisille ihmisille kiitokseksi kaikesta.
- Arviointi suunnitelmassa vaihtoehtoja liian vähän. Esimerkiksi louhinnan päättäminen ennen paikallistietä/ranta-aluetta olisi huomattavasti parempi vaihtoehto, monestakin syystä:
 - mahdollista laskeuttaa pintavesiä
 - pölyhaitta vesistöön ja tiellä kulkijoille pienempi
 - meluhaitta hieman pienempi
 - tien siirtoa ei tarvitsisi tehdä
 - rantaan jäisi ns. vihreä vyöhyke eläimille/ihmisille
 - luonnotonta tievaihtoehtoa eli pengertietä ei tarvitsisi toteuttaa
 - matokallion suojelualue mahdollisesti säilyisi
 - räjäytyksistä johtuva värinävaikutus vähäisempi
 - avolouhos aivan rantaan olisi maisemallisesti törkeä ym. ym.
- Matala- ja rehevöitynyt Pitkänperänlahti on hyvin herkkä lisäpäästöille (kutualueet, kalasto, lintu- ja vesieläimet ja lahdenperän umpeen kasvaminen)

- Louhittava kalliovyöhyke ulottuu avokallioisena mökkirantoihin ja vaikutukset kevyesti perustettuihin rakennuksiin / kalastusmahdollisuuksiin ovat tutkimatta, koska koelouhintaa on tehty vain louhosalueen toisessa päässä ja keskitalvella lyhyen ajanjakson aikana.

- Koelouhinnasta mahdollisesti johtuvia vaurioita ei ole kukaan selvittänyt ja vapaa-ajan asunnoilla asuvia asukkaita ei ole ollut paikalla toteamassa ääni- ja värinävaikutuksia, eikä mittauksia ole tehty ranta-alueella, eikä rakennusten ennakkotarkastuksia, joista mahdolliset vauriot voisi todeta.

- Lisäksi YVA:ssa tulisi selvittää paikalliselle tasolle (Kainuun maakunta/Paltamon kunta) tuleva lopullinen hyöty (haitat/kustannukset tiestölle, luonnolle, ihmisille, matkailulle ym. kautta mahdollisesti tulevaisuudessa tärkeä menetetty uusiutumaton luonnonvara vastapainona muutama työpaikka, jonka saa tulevaisuuden työvoimapulassa ulkomailta tuotu edullinen siirtotyöntekijä), lisäksi tulisi huomioida olemassa olevien ja lisäksi alueelle suunniteltujen uusien (yleiskaavoitus kesken) vapaa-ajan asuntojen ja vakituisten asuntojen käytön tuleminen mahdottomaksi ja kunnan veronmaksajien huomattava väheneminen sekä lähialueen autioituminen.

Muun muassa edellä mainituilla perusteilla Oulujärven rantaan luonnonsuojelualueiden keskelle ja vapaa-ajan asutuksen sekä ympäröivän vakituisen asutuksen keskelle suunniteltu valtavasti suuri, vaarallinen, luonnoton avolouhos, jonka vaikutuksia luontoon voidaan vain arvailla tulisi jättää toteuttamatta eli toimia ehdottomasti vaihtoehto 0 mukaan.

Kajaani 19.12.2006

Alpo Hurskainen

Mieslahden Kaivospiirin
Haitta-alueen Harrastajat

Alpo ja Anja Hurskainen
Jalastie 19 A 1
87250 KAJAANI

KANNANOTTO MONDO MINERALS OY KAIVOSHANKKEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Katsomme, että ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarkoituksena on edistää toteutettavaksi esitetyn hankkeen ympäristövaikutusten arviointia ja vaikutusten yhtenäistä/kokonaisvaltaista huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten/asianosaiten tiedonsaantia ja heidän vaikutus- ja osallistumismahdollisuuksiaan.

Tämä arviointiselostus on tehty eri tarkoitusta varten. YVA-ohjelmasta annetun runsaan kielteisen palautteen vuoksi kaivospiiri on "pilkottu" 1/4 osaan kaivoksen koko valtaus-alueesta ja karsittu ohjelmasta pois pahimmat ongelmakohdat, jotta aloituslupa saataisiin. Arviointiselostus on tehty täysin kestävämmälle pohjalle huomioimatta aikaisempaa oikeuskäytäntöä (KHO) ja lausunnoissa annettua viranomaisohjausta.

Tässä arviointiselostuksessa on jätetty huomioimatta sosiaaliset vaikutukset paikallisiin ihmisiin ja kaivosympäristön tuomat isot ongelmat heidän normaaliin elämään. Asioita on tutkittu vain ja ainoastaan kaivostoiminnan käynnistämisen ehdoilla, jotta ympäristölupa saataisiin sutjakkaaasti.

Paikallisten ihmisten aliarvioiminen ja yli 20 vuotta jatkunut epätietoisuus roikottamalla asukkaita löysässä hirressä olisi pitänyt ratkaista kokonaisvaltaisesti ottamalla koko valtaus lupakäsittelyyn. Tämä toimintalinja on ihmisarvoa alentavaa muiden lakien kiertämistä kaivoslain voimalla.

Kaivoksen vaikutusalueella asuvien vapaa-ajan kiinteistöjä omistavien ihmisten aliarviointi alkoi jo kaivoksen koelouhinta-luvan yhteydessä ohittamalla heidät täysin, samoin koemittauksissa ja kiinteistöjen ennakkotarkastuksissa ennen louhintaräjähdyksiä, vaikka alueen virkistyskäyttö on herkin ja kaivostoiminnasta eniten häiriintyvä alueen käyttömuoto.

Arviointiselostuksessa on runsaasti erilaisia asiavirheitä, joiden korjaaminen/perustelut vaatisivat lähes koko arviointiohjelman kirjoittamisen uudelleen, joka ei liene tarkoitettu tehtäväksi kaivostoiminnasta haitat kärsivän talkootyönä kaikkien muiden ylimääräisten kustannusten lisäksi, joten otamme kantaa vain yleisellä tasolla hankkeen tässä vaiheessa seuraavasti:

Hankevaihtoehdot

YVA-ohjelman mukainen arviointiselostus kaivoksen kokonaisvaikutuksista on muutettu ns. aloitusversioksi, siksi todellisia hankevaihtoehtoja ei ole kuin VE1, koska VE 2 mukaisesti kaivoksen toiminta päättyisi 6 vuoden kuluessa. Vaihtoehto olisi parempi paikallisille asukkaille, mutta 3/4 osaa malmiosta jäisi käyttämättä. Esittelytilaisuuksissa kaivospäällikkö on todennut, että yhtiö haluaa tietenkin käyttää koko valtauksen hyväkseen eli arviointiselostuksen "palastelu" on erittäin kestävä yritys kiertää Natura-ohjelma, sosiaaliset/taloudelliset vaikutukset. Tämän arviointiselostuksen vaihtoehdot ovat aivan teennäisiä, ei edes vertailussa ole mainittu eroja vaikutuksissa, eikä 0-vaihtoehto sisällä koelouhinta-alueen jättekivikasojen valuma-/ suotovesien jälkihoitoa, jotka ovat valuneet käsittelemättöminä noin 15 vuotta Pitkänperänlahteen Oulujärveen ja näitä louhoksen valuma vesinäytteitä verrataan päästöihin. Edellä mainituilla perusteilla arviointiselostus ei täytä YVA-lain perusteita, koska hankkeen kokonaisvaikutuksia luontoon, ihmisten elämiseen ja asumiseen kaivospiirin ympäristössä ei voida arvioida tutkimalla vain yhtä nurkkaa kaivoksesta.

Ihminen, maankäyttö ja asutus

Kaivospiirin ja sen ympärillä olevan haitta-alueen luonne, imago, ominaisuudet ja niiden mukana käyttö muuttuvat. Miksi alueen sosiaaliset ja taloudelliset hättävähaitat kiinteistöjen omistajiin, kalastajiin sekä eri ammattiharjoittajiin on jätetty kokonaan arvioimatta. Ylimalkaisesti on todettu, että asukkailla on paljon pelkoja haitoista, mm. kiinteistöjen arvon laskusta. Olisi kohtuullista esittää, että kaivosalueen suunnitteluvaiheessa romahduttaa ympäristökiinteistöjen arvot. (Kaivospäällikkö totesi esittelytilaisuudessa, että ei ole näyttöä arvon alenemisesta avolouhosten ympäristöissä, kun kiinteistöjä ei ole myyty - miksi ei ole myyty- ei taida olla ostajia!!)

Arviointiselostuksessa on maininta, että hanke on maakuntakaavan mukainen. Maakuntakaavassa on pistetieto kaivosalueesta ja ohjeena, alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä. Kaivospiiri on juuri laaditun Oulujärven rantaosayleiskaavan alueella osittain, mutta kaavan ja kaivospiirin yhteensovittaminen on jätetty tekemättä. Samoin tästä arviointiselostuksesta kaivoksen aiheuttamat vaikutukset yleiskaavan ”sisältöön” on jätetty arvioimatta ja siten hanke ei voi olla maakuntakaavan mukainen. Rantaosayleiskaavan ja tämän arviointiselostuksen on laatinut sama konsultti eli Pöyry, hankkeiden yhteensovittamista erillisessä kappaleessa on ympäristökeskus lausunnossaan vaatinut. Lisäksi yleiskaavan virallisesti nähtävänä ollut versio ei sisältänyt kaivospiirin rajausta ollenkaan, mutta on lisätty ”jossain” vaiheessa vahvistettuun kaavaan. Onko toiminta ollut maankäyttö- ja rakennuslain mukainen.

Lisäksi arviointiselostuksen kartoista puuttuu Pitkänperän vapaa-ajan kiinteistöistä merkittävä osa, johon asiaan ympäristökeskuksen lausunnossa on vaadittu selvitystä, vaan ei ole tullut. Tekstiosassa on maininta, että ympäristössä on asuttuja taloja ja mökkejä. Todellisuudessa kapean lahden molemmat rannat on tiheään rakennettuja ja lisäksi haitta-alueelle sisältyy 2 kpl matkailupalvelun aluetta sekä lukuisia uusia vakituisten asumisen rakennuspaikkoja.

Tämä kaivospiiri on erityisen ongelmallisessa paikassa luonnonsuojelualueiden, vakituisten asutuksen ja tiheän vapaa-ajan asutuksen keskellä, jolloin kaikki vaikutukset ovat erittäin merkittäviä, toisin kuin arviointiselostuksessa on vain toistettu ei merkittäviä, ei merkittäviä, joiden perustelut ontuvat pahasti tai niitä ei ole tuotu esille laisinkaan.

Vesistöt

Päästöt vesistöön on selvityksessä kuitattu, että ei merkittäviä, kuinkas muuten. Kaivosalueen vesi saataneen puhdistettua siedettäväksi, mutta miten pölyämisestä ja jätekiemurien suotovesistä tulevat metalli- ym. kuormitukset poistetaan, sitä tarina ei kerro. Merkittävimmät tiedossa olevat myrkyt, kuten arseeni- ja nikkeli- pitoisuudet vain kaksinkertaistuvat, mutta ovat johonkin verrattuna lieviä. Arseeni on syöpää aiheuttava myrkyt. Nikkeli aiheuttaa allergiaa jo pieninä pitoisuuksina yms. Typpiyhdisteitä tulee lisää jne. Kaikki ylimääräinen kuormitus on liikaa herkkään ja monikuormitteiseen matalaan virkistyskäyttövesistöön, jossa pitäisi vielä matkailuakin lisätä.

Pitkänperänlahti on matala, talvella kuiva eli jää on pohjassa ja luonnonvirtaamat erittäin pieniä. Kaivoksen kuivatusvedet joudutaan pumppaamaan myös talvella, jolloin ne virtaavat lumen/jään päälle ja jäävät paikoilleen eli ei tapahdu sekoittumista. Lumen ja jään sulassa päästöt painuvat pohjaan, josta pikkuhiljaa alkavat sekoittua lisääntyvään vesimassaan. samaan aikaan kevätkutuiset kalat laskevat mätinsä pohjaan. Mikä mahtaa olla lopputulos, asiantuntijoiden mukaan kalan kutuun vaikuttaa hyvin herkästi pienetkin pitoisuudet. Pitkänperänlahti on tärkeä luontainen kutualue usealle kalalajille Oulujärven. Kalojen metallipitoisuutta ei ole tutkittu, vaikka 15 vuotta koelouhokselta on valunut suotovesiä ilman puhdistusta. Pitkänperä on keväisin erittäin monen kalastajan pyydysten pitopaikka nykyään, josta saatava kalamäärä on merkittävä. Onko tulevaisuudessa näin? Rantaosayleiskaavassa pitkänperänlahti on noteerattu monin erilaisin luonnonarvoin, mutta tämä arviointiselostus kuittaa jälleen, ettei merkittäviä luontoarvoja. Onko sovitettu kaavaan??

Kylmänpuro ja Pitkäpuro menettävät luontoarvonsa kokonaan eli kalat, eläimistö, kasvillisuus poistuvat tai muuttuvat aivan erilaisiksi. Kylmänpuron viereen mahdollisesti tuleva läjitysalue laskee valuma- ja suotovedet puhdistamattomana puroon ellei rakenneta erillisiä käsittelyaltaita samoin jätekasan pölyt ohjautuvat pinta- ja sulamisvesinä puroon, joka laskee kylmänlahteen.

Luonto

Rakentamiskohteista luonto poistuu, muttei ole merkittävää. Epäsuoria vaikutuksia Natura-kohteisiin ja liito-oravan elinalue "supistuu" sekä muut eläimet lähinnä karkottuvat. Näillä lauseilla on luontoarvoja käsitelty. Natura-arviokin on tilaaja painotteinen, ettei esimerkiksi Kylmänpuron varteen ja Natura-alueen tuntumaan tulevan läjityskasan pölyämistä ole huomiotu ollenkaan, vaikka muissa vastaavissa hankkeissa pölyn on todettu leviävän 100-500 m leveälle kaistalle ja on todettu pölykeräytymän olevan merkittävän sekä vaikuttavan kasvillisuutta muuttaen. Lisäksi syvän kaivosaltaan ja purouoman välistä kallion rikkonaisuutta, ei ole tutkittu eli onko vaarana Natura-alueen kuivuminen ja tuhoutuminen. Natura-alueiden suojelemiseksi tehty valtava työ ja arvostus on nyt todella koetuksella, jos suojelun ylitse kävellään menen tullen tälläisillä perusteilla, niin kenen luottamus luonnonsuojelutoimintaan pysyy jatkossa uskottavana.

Melu ja tärinä

Vaikutusarvioinnissa todetaan, että 1,5 * 2 km alue muuttuu hiljaisesta ei hiljaiseksi ja lisäksi on kartoilla esitetty melun mallinnusohjelmilla ajettuja melukäyriä. Kerrotaan myös tulosten olevan ohjelman "antamia" jatkuvan melun keskiarvolukemia, mutta ei kerrota millä arvoilla konetta on ohjattu. Arviointiohjelmassa esitetyt meluraja-arviot näyttivät riittämättömiltä, mutta nämä käyrät on todella taiottu minimiin. Paikallisena asukkaana eri sääoloissa/eri vuoden aikoina erilaisia ääniä kuunnelleena ja vastaavan kokoisia hankkeita kokeneena nämä meluarvot suorastaan ärsyttävät ja voi vain todeta, etteivät kerro totuutta. Ensinnäkin vallitsevia tuulia ei ole huomioitu, ei vuodenaikoja, erilaisia sääolosuhteita, läjityskasojen päällä tuuliolosuhteet ovat aivan erilaiset kuin maanpinnalla ja myötätuuleen ääni kantautuu hyvinkin pitkälle, jos siihen lisätään avoin järven pinta, niin jopa melukäyrät menee uusiksi. Niin sanottu impulssimelu on kaikista häiritsevintä ja tämä melun muoto olisi pitänyt mitata, samoin melun maksimi-arvot. Onko kiven murskaus mukana mittauksessa ja miksi eri työvaiheita on jaettu osiin, jolloin on saatu keskiarvolukemia alaspäin.

Koelouhinnan aikana mitattiin tärinää saadun tiedon mukaan 1 pisteestä Tololan talosta, mutta maasto-olosuhteiden mukaan mittauspiste oli aivan väärä, josta ei sitten tärinää havaittu. Oikea mittauspaikka olisi ollut toisella puolen louhosta 2 vakinaista asuintaloa, jotka sijaitsevat savikerrostuman päälle perustettuina ja talvella jäänyt savikerros siirtää tärinää arvaamattomasti. Lisäksi toisella puolen pitkänperänlahtea vapaa-ajan asuntoja on perustettu suoraan saman kalliovyöhykkeen päälle, josta koelouhintaa tehtiin. Koelouhinnasta ei tiedotettu vapaa-ajan asunnon omistajille ja omistajia ei ole ollut paikalla. Koelouhinta päätöksessä oli tieto, että lahden rannalla on yksi mökki !!

Ylimääräisessä esittelytilaisuudessa oli tärinämittausten asiantuntijakonsultti ja hän myönsi, ettei tärinämittaus antanut luotettavaa kuvaa, koska mittausanturit eivät olleet oikeilla paikoilla. Tällä perusteella osallisten on mahdoton arvioida tehtyjen johtopäätösten oikeellisuutta. YVA-menettelyn tulisi olla avointa ja vuorovaikutteista sekä sanalliset arvioinnit tulee perustella olettamusten sijaan.

Miksi koelouhinnan aikana ei tehty melumittauksia, niin olisi saatu todellista tietoa melusta. Melu- ja tärinämittaukset on uusittava ympäristöluvan myöntämistä, jos hanke etenee niin pitkälle. Arviointiselostuksessa on mainittu moneen kertaan, että melua syntyy vain päiväsaikaan klo 6-22. Milloin on ilta ja milloin aamu? Lain mukaiset meluarvot on annettu välille klo 7-22 ei 6-22. Kaivoksen ympäristö on pääasiassa vapaa-ajan asutusalueetta, jolle jo lain mukaan on annettu paljon alhaisemmat melurajat. Samoin luonnonsuojelualueille, jotka sijaitsevat aivan kaivoksen tuntumassa. Virkistysmielessä hankitut kiinteistöt, joilla oleskelu tapahtuu lomilla ja viikonloppuisin sekä iltaisin, ei siis 22-7 välillä. Melualueella ei tosiaankaan voi virkistyä, voi vain sairastua, miksi näin.

Maa- ja kallioperä

Arvokkaaseen ofioliittiin ja muihin arvokkaisiin kallioalueisiin liittyviin vaikutuksiin tulisi saada lausunnot eri tahoilta, ei riitä GTK:n lausunto, koska toimivat konsultteina kaivosyhtiöille ja saavat tulonsa osittain heiltä eli ovat tälläisiin lausuntoihin jäävejä. Tulevaan maa- ja kallioperään tulee vaikuttamaan jätekiven läjitys. On esitetty, että läjitetään kivilajeittain, mutta ei käytännön suunnitelmaa, miten erilaisten kiviainesten erottelu tapahtuu ja miten estetään erilaisten happojen ym. myrkyjen liukeneminen maa- ja kallioperään. Asia on selvitettävä ympäristölupahakemuksessa.

Rantojen käyttö ja kalatalous

Taas on selostuksessa arvioitu vaikutus vesistön käyttöön vähäiseksi. Pitkänperänlahden imago muuttuu luonnonympäristöstä kaivosteollisuusympäristöksi kaikkine päästöineen ja meluineen. Onko se vähäinen muutos, jos ihmiset kaikkoavat rannoilta ja kalastus ei kiinnosta, itsesuojeluvaisto. Keväällä nikkeli- ja arseenipitoinen vesisekoitus ei houkuttele kokeilemaan kalataloutta, mahdolliset kalastajat (kuten myös kotitarvekalastajat) joutuvat vastaamaan kysymykseen mistä on pyydetty, ei kai vaan Mieslahdesta ja vieläkö Pitkästäperästä eli lahjoita vaan Mondo Minerals Oy:lle. Näin ne menevät ja ovat menneet kautta historian nuo kala-asiat, historia toistaa itseään.

Maisema

Yleensä maisemasta ei kannata puhua, kun on kyse jäteläjityksestä (EU:n alueella 3 suurimmat jätevuoret syntyvät kaivosten jätekivestä, joissa muhii arvaamattomat yhteisvaikutukset). Lahnasjärven kaivoksen maisemakasat ovat mallina, joista jokainen voi määritellä maisema-arvoja.

Liikenne

YVA-selostuksessa on esitetty vaihtoehtoja kaivoksen lähiliikenteestä, jotka yhtiö voi ottaa käyttöön pienillä kustannuksilla. Liikenne-vaihtoehtoista puuttuu selkeästi rautatie-vaihtoehto, jonka poisjättäminen vertailusta olisi pitänyt vähintäänkin perustella. Kuljetusreitit tehtaalle on esitetty ylimalkaisesti, koska Sotkamon/Vuokatin läpi kulkevasta reitistä Sotkamon kunta on ottanut kielteisen kannan, vaikka kunta on ainoita hankkeesta hyötyviä osapuolia. Toinen vaihtoehto Kajaanin kaupungin läpi tulee aiheuttamaan keskustelua, jos hanke etenee niin pitkälle. Lisäksi arvioinnissa on ymmärtääkseni käytetty laskelmissa vain täysiä rekkoja, mitä kuljettavat paluukuormassa?

Lopuksi toteamme, ettei tässä kannanotossa ole kuin päällimmäiset huolet ja murheet kaivoshankkeen tiimoilta. Lisätieto, joka lisääntyy koko ajan tuottaa lisää tuskaa, mutta vain vahvistaa vastustusta hankkeen johdosta ja olemme valmiina taistelemaan viimeiseen tappiin. Hanke tuntuu yhdistävän alueen vakinaisia ja vapaa-ajan asukkaita, joten tulemme olemaan yhdessä aika vahva vastustaja ulkomaiselle ympäristön pilaajalle.

Muun muassa edellä mainituilla perusteilla Oulujärven Mieslahden rantaan luonnonsuojelualueiden keskelle ja vapaa-ajan asutuksen sekä ympäröivän vakituisen asutuksen keskelle suunniteltu valtavan suuri, vaarallinen, luonnoton avolouhos, jonka vaikutuksia luontoon voidaan vain arvailla tulisi jättää toteuttamatta eli toimia ehdottomasti 0-vaihtoehdon mukaan. Vastustamme hanketta aika lailla samoilla perusteilla, kuin YVA-ohjelman kannanotossamme, joten liitteenä edellinen mielipiteenilmaisu.

Eeva Klemetti
Saviniementie 110
87970 JORMUA
eeva.klemetti@gmail.com
puh. 044 304 8370

MUISTUTUS

4.2.2013

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Tyynelän kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Luvan hakija Mondo Minerals B.V. Branch Finland,
PL 601,
87101 KAJAANI

Nimi ja KaivNro Tyynelä 5490

Vastustamme Tyynelän (5490) kaivospiirin jatkoajan myöntämistä.

Perustelut:

- Kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia. Kuitenkin nykyisin-säädäntö edellyttää, että kaivoksessa on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä kaikki sen malmivarat. Hakija on tämän vireillepanossaan laiminlyönyt. Jos hakija aikoo hyödyntää myös alueen nikkelin ja arseenin, joiden pitoisuudet alueella ovat suuret, lupa tulisi hakea kaikille käytettäville malmeille.
- Valtioneuvoston päätökset ovat myös TUKES:ia velvoittavia luontodirektiivin nojalla. Luontodirektiivin oikeusvaatimus on tiukempi kuin ympäristön-, luonnonsuojelu- ja vesilaissa. Luonnonsuojelulain 10:s luku velvoittaa Natura-arviointiin, koska talkkialueen läheisyydessä on Natura-kokonaisuus.
- Koska alueella on vireillä useita hankkeita, päätöksessä on määrättävä porakaivojen ennakkotarkkailusta. Tärinää tarkkaillaan jo nyt Mieslahden suunnalla joissakin pisteissä.

- Alueella on Jormuanlahden osayleiskaava, jossa on keskeisenä pientalovaltainen asutus ja virkistyskäyttö. Kaivosten avaaminen estää kaavan toteutumisen.
- Osasta Tyynelää vesi virtaa Oulujärven Jormuanlahteen kuten myös Maailmankorven ja Jormua1 -alueen vedet. Jormuanlahden kuormituksen sietokyky on kartoitettava, koska Jormuanlahti on matala ja kapea niissä paikoissa, missä vedet siihen laskevat.
- Jormuanlahti on kuhan ja muiden kalojen kutupaikka. Vaarana on kutupaikkojen menettäminen ja kalojen vaurioituminen kalastus- ja syöntikelvottomiksi. Jormuanlahdella, Paltaselällä ja muualla Oulujärvellä harjoitetaan ammatti- ja virkistys-kalastusta, joka vaarantuisi kaivosten avaamisen seurauksena.
- Kaivoslupa vaikuttaa Jormuanlahden varrella olevien asukkaiden elämään ja mahdollisuuteen käyttää Jormuanlahtea virkistystarkoitukseen. Jormuanlahti on asutettu tiiviisti koko matkaltaan Paltaselän rannoille saakka.
- Jormuassa on 2000-luvulla rakennettu jormualaisille asukkaille kalliiksi tullut kunnallistekniikka (vesi- ja viemäritekniikka) haja-kuormituksen vähentämiseksi Jormuanlahteen. Kaivostoiminta romuttaisi kunnallistekniikan luontoa suojelevan vaikutuksen.
- Jormuan Pöyhölänniemessä on käynnistynyt pari vuotta sitten leirintäalueyritystoiminta, joka vaarantuisi kaivoksen rantavesiä likaavan vaikutuksen myötä.
- Kaikkia viittä hakemusaluetta (Pitkäperä, Mieslahti, Tyynelä, Maailmankorpi ja Jormua1) on tarkasteltava yhtenä kokonaisuutena, koska ne sijaitsevat lähellä toisiaan ja ovat lisäksi lähellä Oulujärveä ja asutuksen keskellä. Niiden haittavaikutukset alueen asukkaiden elämään, ympäröivään luontoon, Oulujärveen ja kalastukselle, alueen elinkeinotoiminnalle sekä koko alueen virkistyskäytölle ovat suuret ja pitkäkestoiset. Mielestämme jatkolupaa Tyynelän kaivosoikeudelle ei tule myöntää kuten ei myöskään myöntää lupia/jatkolupia muille Mondo Mineralsin ko. kaivoslupahakemuksille.

Pyydämme saada viipymättä kopion asiaa koskevasta päätöksestä ja mahdollisista hakijan jättämistä täydennyksistä. Varaamme mahdollisuuden antaa myös täydentäviä tietoja.

Eeva Klemetti
Kotilahti, Kajaani Jormua

Seppo Klemetti

Vastustan Maailmankorven kaivospiirin perustamista.

perusteet:

-pölyhaitat

-haitat elinkeinotoiminnalle, viljelyksessä olevat pellot sijaitsevat uuden kaivospiirin välittömässä läheisyydessä.

-Lisäkustannukset tienkäytön (särkijärventie) moninkertaistumisesta ja kunnossapidon kustannuksista.

-Talouskeskuksen ohi menevän tien raskaanliikenteen aiheuttama pöly- ja meluhaitta niin ihmisille kuin eläimille.

Tehtävä vähintään erillinen YVA tai mieluummin täydennettävä Pitkäperän YVA:a ja muodostettava näistä alueista kokonaisuus. Viranomaisen pitäisi käsitellä myös kaivospiiriä määrätessään hakijan lähekkäin sijaitsevia kaivosalueita (Pitkäperä, Mieslahti, Maailmankorpi, Tyynelä, Jormua) kokonaisuutena.

Paltamon kunnan lausunnossa on korostettu lähistön maanomistajien intressien huomioimista.

Puron siirto??

Sivukiven varastointi?

Kaivosalueelta tulevat sade- ja sulamisvedet tulee johtaa riittävän suuriin saostusaltaisiin, joissa voi tapahtua hitaan virtaaman vuoksi riittävät kiintoaineksen laskeumat. Myös pintavalutus- ja kosteikkoalueet tulee suunnitella siten, että niillä saadaan hyvä kiintoaineen ja mahdollisten kemiallisten aineiden (nikkeli, arseeni ja typpi) ”suodatus” ennen vesistöön pääsyä.

Alueen käytöstä, varsinkin kaivosalueella tapahtuvasta louhinnasta, murskaamisesta ja massiivisesta työmaaliikenteestä aiheutuu ympäristölle vakavia pölyhaittoja. Näiden torjumiseksi tulee ympäristölupaan asettaa pölyn sidontaa (kastelu, suolaus, suojaus) koskevia lupaehtoja. Näin varmistetaan, että kaivostoiminta ei aiheuta lähiympäristölle kohtuutonta haittaa.

Terveisin maanomistajat: Kortelainen Jari ja Terhi, Rajala 578-405-60-5 8,9ha

Seija Niemitalo
Ilpolantie 29
87970 Jormua
seija.niemitalo@luukku.com
040-7335416

MUISTUTUS

31.1.2013

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Tyynelän kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Luvan hakija Mondo Minerals B.V. Branch Finland,
PL 601,
87101 KAJAANI

Nimi ja KaivNro Tyynelä 5490

Vastustan Tyynelän (5490) kaivospiirin jatkoajan myöntämistä.

Perustelut:

- Kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia. Kuitenkin nykylainsäädäntö edellyttää, että kaivoksessa on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä kaikki sen malmivarat. Hakija on tämän vireillepanossaan laiminlyönyt. Ja jos hakija aikoo hyödyntää myös alueen nikkelin (uraanin?) ja arseenin, joiden pitoisuudet alueella ovat suuret, lupa tulisi hakea kaikille käytettäville malmeille.
- Aiempi ympäristön vaikutusten arviointi (YVA) on menettänyt merkityksensä, koska hankekokonaisuus on muuttunut. Lähettyvillä on neljä kaivospiiriä. Miten niiden haitat voidaan erottaa toisistaan. Alue on käsiteltävä osana uutta tai päivitettävää YVA:aa, mukaan lukien vesien tila ja niiden kuormituksen sietokyky. YVA:ssa vuonna 2006 ympäristökeskus otti yksiselitteisesti sen kannan, että sekä Mieslahti että Jormuanlahti on otettava kokonaisuutena huomioon. Myös TUKES:n kuulutuksissa sanotaan että kaikki viisi (Mieslahti, Pitkäperä, Maailmankorpi, Jormua 1 ja Tyynelä) kuuluvat samaan

talkkialueeseen. YVA:n tulisi lksittää kaikkien kaivospiirien yhteisvaikutus Oulujärveen, ympäristön asukkaisiin ja luontoon.

- Valtioneuvoston päätökset ovat myös TUKES:ia velvoittavia luontodirektiivin nojalla. Luontodirektiivin oikeusvaatimus on tiukempi kuin ympäristön-, luonnonsuojelu- ja vesilaissa. Luonnonsuojelulain 10:s luku velvoittaa Natura-arviointiin, koska talkkialueen läheisyydessä on Natura-kokonaisuus.
- Kuulutus on uusittava kattavammilla asiakirjoilla, TUKES:in ja hakijan tietojen täydentämisen jälkeen.
- Koska alueella on vireillä useita hankkeita, päätöksessä on määrättävä porakaivojen ennakkotarkkailusta. Tärinää tarkkaillaan jo nyt Mieslahden suunnalla joissakin pisteissä. Pyydän tietoja nähtäväksi.
- Alueen useat kaivoslupahakemukset ovat aivan liian lähellä Oulujärveä, siksi haitat ympäristölle, vesistölle, eliöille, elinkeinoille, virkistyskäytölle, matkailulle ovat laajat.
- Koska kaivosasiakirjoja ei ole käytettävissämme, herää kysymys, onko kaivosluvut laitettu tarkoituksella turhaan vanhan kaivoslain aikana jotta voisi päästä kenties ilman nykylakien ja nykyajan vaatimuksia.
- Naapuriuslain perusteella täytyy naapureilta pyytää lupa myös virtaavan veden alajuoksulla olevilta. Myös haitoista ja kiinteistön arvonalennuksesta tulisi saada korvaus.
- Alueen vieressä on suojelualue.
- Ympäristön vaikutusten arviointia ei ole tehty.
- Alueella on Jormuanlahden osayleiskaava, jossa on keskeisenä pientalovaltainen asutus ja virkistyskäyttö. Kaivosten avaaminen estää kaavan toteutumisen.
- Tyynelä virtaa Hevossuolle ja sitä kautta Paltamon Kylmänpuron kautta Oulujärven Mieslahteen. Osasta Tyynelää vesi virtaa Pohjajoen kautta Oulujärven Jormuanlahteen. Jormuanlahteen

Kylmäpuron kautta laskisi esityksen mukaan myös kaivospiiri Jormua 1:n ja Maailmankorven jätevedet. Lähes 100 vuotta suvullani ollut rantatila sijaitsee n. 500m päässä puron suulta. Jätevesien yhteisvaikutus olisi katastrofaalista Jormuanlahdelle ja sen asutukselle. ja koko Oulujärven itäpää saastuisi jos Mieslahden ja Pitkäperän sekä vielä Talvivaaran päästöt tulevat siihen.

- Polyn, melun ja liikenteen vaikutus olisi valtava, jos kylän keskelle tulisi kaksi avolouhosta ja neljän kaivoksen rekkaralli kulkisi kylän läpi. Vai tulisiko vielä rikastamokin alueelle?
- Antinmäki-Kylmänpuro-Hevossuo on mainittu mm. Mondon ja Pöyryn 2008 Natura-arviossa. Kokonaisuus on suojeltu Natura 2000 SCI-alueena.

Pyydän saada viipymättä kopion asiaa koskevasta päätöksestä ja mahdollisista hakijan jättämistä täydennyksistä. Varaan mahdollisuuden antaa myös täydentäviä tietoja.

Seija Niemitalo

Teija Huotari
Vasikkavaarantie 184
87970 JORMUA
eemmeer@viesti.net

MUISTUTUS

03.02.2013

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Tyynelän kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Luvan hakija Mondo Minerals B.V. Branch Finland,
PL 601,
87101 KAJAANI

Nimi ja KaivNro Tyynelä 5490

Vastustamme Tyynelän (5490) kaivospiirin jatkoajan myöntämistä.

Perustelut:

Tyynelän kaivospiiri on perustettu 2000 ilman ympäristövaikutusten arviointia. Kaivospiiri sijaitsee kaikin puolin täysin sopimattomassa paikassa. Sen pintavesien virtaamissuunta on ilmeisesti kahtaalle: Mieslahteen Antinmäen-Kylmänpuron-Hevossuon monimuotoisen ja ainutlaatuisen Natura-alueen läpi, toisaalta Jormuanlahteen Pohjajoen reittiä, jonka varrella mm. me allekirjoittaneet asumme. Meillä on pihapiirissä porakaivo, jossa on GTK:n tutkimusten mukaan arvokasta hyödyntämiskelpoista luontaista mineraalivettä. Asumme reilun kahden kilometrin päässä kaivospiirin rajasta. Pohjavesien virtauksia ei ole selvitetty. Itse Pohjajoessa on mm. luontainen purotaimenkanta ja se on merkittävä kalojen kutualue.

Pohjajoen varressa on molemmin puolin runsaasti asutusta ja alueelle on rakennettu kunnallistekniikka, vesijohto ja viemäri, kalliilla osin velkarahalla. Viemäriverkoston perustaminen oli pakollista vesistöjen hajakuormituksen vähentämiseksi.

Pohjajoki on luonteeltaan hyvin lähteinen ja sen virtaama vaihtelee huomattavasti riippuen vuodesta ja vuodenajasta.

Vähäisimmillään se on lähes virtaamaton ja enimmillään nousee kymmeniä metrejä ulos uomastaan. Pohjajoki purkaa Jormuanlahden pohjukkaan, joka on matala ja jossa kalastetaan runsaasti. Lisäksi siellä on asutuksen ohella yleinen uimaranta ja leirintäalue osayleiskaavan alueella.

Jos kaivos toteutuisi, aiheuttaisi se melu-, pöly-, värinä- ja valosaastetta sekä pilaisi herkän luonnon. Asumisviihtyvyys ja kiinteistöjen arvo laskisi merkittävästi. Nykyisin hyvät kalastus-, metsästys-, marjastus- ja sienestysmahdollisuudet häviäisivät.

Olemme hankkineet tämän paikan kovalla velkarahalla levätäksemme täällä uuvuttavan työn jälkeen. Asumispaikan valinnan kriteereinä olivat nimenomaisesti puhdas, rauhallinen, meluton ja saasteeton luonto. Nämä kaikki tuhoutuisivat kerralla ja sitä emme hyväksy.

Lisäksi huomautamme, että Geologian tutkimuslaitoksen Väli-Suomen toimiston mukaan on syytä epäillä, että alueella on jääkausien välistä merenpohjaa. Siksi geoteknisesti kovana pidetty pohja ei välttämättä ole kova ja suurien rakennelmien, kuten siltojen ja patojen perustamiseen tulee ongelmia. Vastaavanlainen ilmiö on aiheuttanut Kemijoen patoihin vuotokohtia.

Tyynelän kaivospiiri on myös Jormuanlahden osayleiskaavan vastainen, koska haittavaikutukset estäisivät kaavan toteuttamisen.

Muistutamme, että Naapuruukslain perusteella täytyy naapureilta pyytää lupa myös virtaavan veden alajuoksulla olevilta, ei pelkästään rajanaapureilta.

Mikäli kaivospiiri kaikesta huolimatta jätetään voimaan, tulee huolehtia alueen lähteiden ja porakaivojen sekä värinän ennakkotarkkailusta sekä vaadimme niiden tuloksia nähtäväksi.

Koska kaivosasiakirjoja ei ole käytettävissämme, herää kysymys, onko kaivospiirejä perustettu ja uusittu vihamielisellä tarkoituksella turhaan vanhan kaivoslain aikana jotta voisi päästä kenties ilman nykylakien ja nykyajan vaatimuksia.

Pyydämme saada viipymättä kopion asiaa koskevasta päätöksestä ja mahdollisista hakijan jättämistä täydennyksistä. Varaamme mahdollisuuden antaa myös täydentäviä tietoja.

Teija Huotari Kajaani Jormua Alaska RNo 58:2

Jukka Peltonen Kajaani Jormua Alaska RNo 58:2

Esko Haverinen
Pöyhölänniementie 44
87970 JORMUA
esko.j.haverinen@gmail.com
puh. 040 5531 519

MUISTUTUS

2.2.2013

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Tyynelän kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Luvan hakija Mondo Minerals B.V. Branch Finland,
PL 601,
87101 KAJAANI

Nimi ja KaivNro Tyynelä 5490

Vastustamme Tyynelän (5490) kaivospiirin jatkoajan myöntämistä.

Perustelut:

- Kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia. Kuitenkin nykyisin-säädäntö edellyttää, että kaivoksessa on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä kaikki sen malmivarat. Hakija on tämän vireillepanossaan laiminlyönyt. Jos hakija aikoo hyödyntää myös alueen nikkelin ja arseenin, joiden pitoisuudet alueella ovat suuret, lupa tulisi hakea kaikille käytettäville malmeille.
- Valtioneuvoston päätökset ovat myös TUKES:ia velvoittavia luontodirektiivin nojalla. Luontodirektiivin oikeusvaatimus on tiukempi kuin ympäristön-, luonnonsuojelu- ja vesilaisissa. Luonnonsuojelulain 10:s luku velvoittaa Natura-arviointiin, koska talkkialueen läheisyydessä on Natura-kokonaisuus.
- Koska alueella on vireillä useita hankkeita, päätöksessä on määrättävä porakaivojen ennakkotarkkailusta. Tärinää tarkkaillaan jo nyt Mieslahden suunnalla joissakin pisteissä.

- Alueella on Jormuanlahden osayleiskaava, jossa on keskeisenä pientalovaltainen asutus ja virkistyskäyttö. Kaivosten avaaminen estää kaavan toteutumisen.
- Osasta Tyynelää vesi virtaa Oulujärven Jormuanlahteen kuten myös Maailmankorven ja Jormua1 -alueen vedet. Jormuanlahden kuormituksen sietokyky on kartoitettava, koska Jormuanlahti on matala ja kapea niissä paikoissa, missä vedet siihen laskevat.
- Jormuanlahti on kuhan ja muiden kalojen kutupaikka. Vaarana on kutupaikkojen menettäminen ja kalojen vaurioituminen kalastus- ja syöntikelvottomiksi. Jormuanlahdella, Paltaselällä ja muualla Oulujärvellä harjoitetaan ammatti- ja virkistys-kalastusta, joka vaarantuisi kaivosten avaamisen seurauksena.
- Kaivoslupa vaikuttaa Jormuanlahden varrella olevien asukkaiden elämään ja mahdollisuuteen käyttää Jormuanlahtea virkistystarkoitukseen. Jormuanlahti on asutettu tiiviisti koko matkaltaan Paltaselän rannoille saakka.
- Jormuassa on 2000-luvulla rakennettu jormualaisille asukkaille kalliiksi tullut kunnallistekniikka (vesi- ja viemäritekniikka) haja-kuormituksen vähentämiseksi Jormuanlahteen. Kaivostoiminta romuttaisi kunnallistekniikan luontoa suojelevan vaikutuksen.
- Jormuan Pöyhölänniemessä on käynnistynyt pari vuotta sitten leirintäalueyritystoiminta, joka vaarantuisi kaivoksen rantavesiä likaavan vaikutuksen myötä.
- Kaikkia viittä hakemusaluetta (Pitkäperä, Mieslahti, Tyynelä, Maailmankorpi ja Jormua1) on tarkasteltava yhtenä kokonaisuutena, koska ne sijaitsevat lähellä toisiaan ja ovat lisäksi lähellä Oulujärveä ja asutuksen keskellä. Niiden haittavaikutukset alueen asukkaiden elämään, ympäröivään luontoon, Oulujärven ja kalastukselle, alueen elinkeinotoiminnalle sekä koko alueen virkistyskäytölle ovat suuret ja pitkäkestoiset. Mielestämme jatkolupaa Tyynelän kaivosoikeudelle ei tule myöntää kuten ei myöskään myöntää lupia/jatkolupia muille Mondo Mineralsin ko. kaivoslupahakemuksille.

Pyydämme saada viipymättä kopion asiaa koskevasta päätöksestä ja mahdollisista hakijan jättämistä täydennyksistä. Varaamme mahdollisuuden antaa myös täydentäviä tietoja.

Esko Haverinen Liisa Haverinen
Lehtorinne Rn:o 10:121 Kajaani Jormua

Tiina Malm-Heikkinen Mikko Heikkinen
Haapaniemi Rn:o 10:120 Kajaani Jormua

Pyydämme saada viipymättä kopion asiaa koskevasta päätöksestä ja mahdollisista hakijan jättämistä täydennyksistä. Varaan mahdollisuuden antaa myös täydentäviä tietoja.

Liisa Haverinen Esko Haverinen
Lehtorinne RN:o 10:121 Kajaani Jormua

Tiina Malm-Heikkinen Mikko Heikkinen
Haapaniemi Rn:o 10:120 Kajaani Jormua

Marika Moisanen
Pöyhölänniementie 45
87970 Jormua
marika.moisanen(at)hotmail.com
045-1194893

MUISTUTUS

03.1.2013

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Mieslahden, kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen, sekä Tyynelän, Maailmankorven

Luvan hakija Mondo Minerals B.V. Branch Finland,
PL 601,
87101 KAJAANI

Nimi ja KaivNro Vastustan seuraavien kaivospiirien jatkoajan myöntämistä;
Mieslahti 3030, Tyynelä 5490 ja Jormua1806 kaivospiirin
jatkoajan myöntämistä,
Vastustan Maailmankorven (6492) kaivospiirin määräämistä

Perustelut;

YVA-arviointi pitäisi Mieslahden osalta tehdä uudestaan myös siksi, että Mondo Minerals on jättänyt Tukeisiin jo kaivospiirin laajennuksen. YVA:n tulisi liittää myös muut kaivospiirit. Alue on käsiteltävä osana uutta tai päivitettävää YVA:aa, mukaan lukien vesien tila ja niiden kuormituksen sietokyky. YVA:ssa vuonna 2006 ympäristökeskus otti yksiselitteisesti sen kannan, että sekä Mieslahti että Jormuanlahti on otettava kokonaisuutena huomioon. Myös TUKES:n kuulutuksissa sanotaan että kaikki viisi (Mieslahti, Pitkäperä, Maailmankorpi, Jormua 1 ja Tyynelä) kuuluvat samaan talkkialueeseen.

Kaivoksien jäte vedet tulisivat suoraan valuman Jormuanlahteen tai Mieslahden puolelle, koska virtaumat kulkevat niin, että niin Jormua 1 kuin Tyyneläkin virtaa Hevossuolle ja sitä kautta Paltamoon Kylmämpuroon. On kuitenkin otettava huomioon, että Tyynelä virtaa myös mitä ilmeisimmin Pohjajokeen ja sitä kautta Jormuanlahteen. Antinmäki-Kylmämpuro-Hevossuo on mainittu mm. Mondon ja Pöyryn 2008 Natura-arviossa. Kokonaisuus on suojeltu Natura 2000 SCI-alueena. Jormua 1 ja Tyynelä sijaitsevat kaava- ja virkistysalueella. Joten kaivossuunnitelmien toteutuessa ne estäisivät kaavoitus alueen toteutumisen.

Marika Moisanen ja Pekka Meriläinen

Rekisteritunnus 205-402-100-23

LIITE

Muistutuksen lisäksi toimitetaan jälkikäteen nimilista henkilöistä, jotka allekirjoituksellaan yhtyvät muistutuksen asiaseikkoihin.

RISTO ja MARTTA KEMPPAINEN

MUISTUTUS

Savirannantie 23

02.02.2013

88470 KONTIOMÄKI

martta.johanna@gmail.com

Tila reknro 19/5 RYKÖLÄ

TUKES/kaivosasiat

PL 66

00521 HELSINKI

kaivosasiat@tukes.fi

MUISTUTUS Maailmankorven KaivNro 6492 kaivospiirin määrittämisestä

MUISTUTUS Mieslahden KaivNro 3030 kaivospiirin jatkoluvan hakemiseen

MUISTUTUS Pitkäperän KaivNro 886 kaivospiirin jatkoluvan hakemiseen

MUISTUTUS Jormua 1 KaivNro 806 kaivospiirin jatkoluvan hakemiseen

MUISTUTUS Tyynelän KaivNro 5490 kaivospiirin jatkoluvan hakemiseen

HAKIJA MONDO MINERALS B.V. BRANK FINLAND

VASTUSTAMME

- kaikkien edellä mainittujen kaivospiirien jatkolupien myöntämistä ja Maailmankorven kaivospiirin määrittämisestä.

PERUSTELUT

- kaikki viisi haettua aluetta liittyvät yhteen lyhyiden etäisyyksien takia toisistaan ja siten muodostavat erittäin

suuren kaivosalue kokonaisuuden ja uhkan alueen runsaalle asutukselle, luonnon puhtaudelle ja tasapainolle, Oulujärven vesistölle ja alueen väestön tulevaisuudelle, elinkeinojen, mm matkailualan ja maatalouden harjoittamiseen sekä asumiseen puhtaassa asuinympäristössä.

- Tukesin on huomioitava myös luontodirektiivit, eikö ne velvoita viranomaisia suojelemaan alueen herkkää ja suojeltua luontoa?

- kaivosalueet tulisivat vaikuttamaan Oulujärven rantayleiskaavan toteuttamiseen.

- Oulujärvi on suuressa vaarassa saastua ja tuhoutua, jos kaivostoiminta alkaisi näillä ed. mainituilla alueilla. Jo Mondo Mineralsin Sotkamon kaivoksen ja Talvivaaran päästöjä tulee Kajaanin kautta Oulujärveen. Eväämällä nyt Mondo Mineralsin hakemukset Mieslahden ja Jormuanlahden alueella suojellaan edes pieni osa Oulujärveä kaivospäästöiltä. Jos luvat myönnetään tuhoutuu viimeinenkin nurkka Oulujärvestä.

- alueen asukkaille ja luonnolle kaivostoiminnasta olisi haittaa huomattavasti enemmän kuin hyötyä. Toiminta voisi jopa tehdä asumisen alueen liepeillä amhdottomaksi.

- Mondo Mineralsilla on Sotkamon jo toiminnassa olevan tehtaan lähistöllä talkkimalmeja useiksi kymmeniksi vuosiksi eteen päin. Kaivoksen toiminta ei ole uhattu malmivaranotjen puuttumisen takia.

- mm Jormua 1 KaivNro ja Mieslahti KaivNro 3030 ovat perustettu kymmeniä vuosia sitten ja aika on ajanut silloisten päätösten ohi. Kaivoslaki on myös muuttunut jonkin verran. On otettava huomioon nykyinen tilanne ja asutusten lisääntyminen. Maaseudun vetovoima on suuri ja yhä enemmän nuoria on muuttamassa maaseudulle. Kaivospiiri asettaa ison esteen muuttohalukkuudelle.

PERUSTELUIKSI liitämme oheen Pohjois.Suomen AVI:lle 12.11.2011 ja 19.11.2012 lähettämämme mielipiteemme ja muistutukset Mieslahden Pitkäperän kaivossuunnitelmista.

Varaamme mahdollisuuden antaa täydentäviä tietoja.

RISTO KEMPPAINEN

MARTTA KEMPPAINEN

RYKÖLÄ reknro 19/5

RYKÖLÄ reknro 19/5

LIITTEET 1 ja 2 (muistutus 12.11.2011 ja muistutus 19.11.2012)

LIITE 1

RISTO ja MARTTA KEMPPAINEN

12.11.2011

Savirannantie 23

88470 KONTIOMÄKI

ALUEVALVONTAVIRASTO

OULU

MUISTUTUS MONDO MINERALS B.V.BRANCH FINLANDin MIESLAHDEN KAIVOSHANKKEEN YMPÄRISTÖ- JA VESITALOUSLUPAAN

(Dnro PSAVI/17/04.8/2011)

Asumme vajaan kilometrin päässä Mieslahden Pitkänperän suunnitteilla olevasta kaivoksesta tilalla Rykölä (19.5) ja pyydämme toimenpideluvan antajaa huomioimaan seuraavat kaivoksesta meille aiheutuvat haitat ennen louhintaluvan myöntämistä.

KAIVOKSEN HAITAT, JOS KAIVOS AVATAAN:

1 Ympärivuotisesti asumamme talo sijaitsee Pitkänperänlahden rannalla n 800 metrin suunnitellusta kaivoksesta. Kiinteistön arvo on romahtanut heti, kun kaivoksen avaamisen uhka on tullut julki. Tilalla on merkittynä Oulujärven rantayleiskaavassa kaksi mökkitonttia, joiden arvo on minimaalinen kaivoksen läheisyyden takia.

Vuoden 2006 koelouhinnan aikana huomasimme useita kertoja talossa tärähdyksiä kaivoksella tapahtuneiden räjäytysten aikana. Kainuun ympäristökeskuksen ja Mondo Mineralsin järjestämässä info-tilaisuudessa havaitsimme myös, että räjäytyksissä käytetyt räjähdemäärät olivat olleet huomattavasti pienempiä, kuin varsinaisessa louhinnassa kaivoksella voidaan ja saa käyttää. On uhkana, että varsinaisen kaivostoiminnan aikana talomme perustus ja palomuurit eivät kestä kaivokselta tulevaa tärinää. Ns. koelouhinnan räjäytysaikoja ja talon tärähtelyaikoja on verrattu keskenään ja ne ovat täsmälleen samat. Asiantuntijoiden lausunnon mukaan tiivis saviperäinen maa-aines, jota tilamme pääasiassa on, johtaa tärinää erityisen hyvin, varsinkin maan ollessa jäätynyt. Kaivosyhtiö suunnittelee louhinnan ajoittamista pääasiassa talviaikaan.

Vaadimme, että kiinteistöihimme on kaivoksen toiminnan aikana oltava asennettuna puolueettoman

asiantuntijan toimesta herkäät anturit, joilla voimme tarkkailla räjäytysten vaikutusta talon rakenteisiin. Mahdolliset vaurioiden korjaukset on kaivosyhtiön toimesta korvattava kokonaisuudessaan. Tarkkailuajasta on saatava palkka, koska työ on kaivoksen toiminnasta johtuva.

2 Hienojakoinen kaivospöly tulee olemaan jatkuva haitta näin lähellä kaivosta ja **vaadimme korvattavaksi pölyn siivoamisesta tuleva työ. On huomioitava, että kaivospöly sisältää kaikki malmin haitalliset ainekset kokonaan. Se tuhoaa marjat ja muun hyötykasviston taloudelta.** Tilallamme on harjoitettu mehiläistaloutta 37 vuoden ajan ja hunaja on monien käyttäjien suulla todettu erittäin maukkaaksi. Mehiläistalous on uhattuna jos kaivostoiminta alkaisi Pitkänperässä.

Peltoimme, jotka on tarjottu paikalliselle maatalousyrittäjälle käyttöön, ovat n 400 - 800 metriä kaivoksesta. Voiko peltojemme kasvaa käyttää enää eläinten rehuksi? **Jos peltoja ei voi , eikä saa käyttää pölylaskeuman ja muun kaivoksen haitan takia, vaadimme haitasta korvausta.**

3 Järven käyttäminen uimiseen, kalastukseen ja muuhun virkistäytymiseen tulee olemaan arveluttavaa kaivosveden sisältämien myrkyllisten aineksien takia. Kaivos pölyhän sisältää runsaasti arseenia ja nikkeliä ym. ihmisen terveydelle vaarallisia aineita. Jo niiden esiintyminen talkkimalmissa on riittävä peruste kieltää kaivoksen avaaminen matalahkon Oulujärvenlahden rantaan. Raskaampana haitalliset aineet kulkeutuvat syvänteisiin, joita Oulujärvessä ei juurikaan ole. Siten haitalliset aineet ovat koko vesitilassa. Kaivospaikan ahtaus vaikuttaa siihen, että kaivosvesien selkeytys- ja jälkikäsitteilyaltaille jää liian vähän tilaa ja vesien puhdistus on mahdoton toteuttaa kunnolla, jotta järveen laskettava vesi olisi riittävän puhdasta kaivosvedestä laskettavaksi Oulujärveen. Lisäksi kaivosyhtiö aikoo käyttää vedenpuhdistuksessa kemikaaleja, jotka ovat vieraita aineksia järvivedessä. Miten puhdistukseen käytettävät kemikaalit vaikuttavat Oulujärven veteen ja järven luontaiseen kala- ja kasvikantaan haitallisesti. Järvi on erittäin tärkeä ihmisen terveyteen myönteisesti vaikuttava elementti ja nykyisin Mieslahti on vielä puhdas. Kaivoksen ns. suotovesiä ja suotoveden vaikutuksia ei ole lupahaemuksessa riittävän tarkoin tutkittu.

Vesien suodatukseen käytettävä maasto (ojitukset) on liian pieni ja aikojen kuluessa sen toiminta tulee olemaan suodatukseen puutteellinen ja sopimaton. Suotovesien ojat täyttyvät nopeasti kaivospölyllä ym luonnosta tulevalla kasvustolla ja menettävät suodatusvaikutuksensa. Suotovesien vaikutukset luontoon ja vesistöön on selvitetävä tarkoin ennen kaivoksen avaamista. Vaadimme, että kaivos- ja suotovettä ei saa laskea Pitkänperään, eikä Mieslahteen, koska se vieraana elementtinä tuhoaisi vesistössä kaiken entisen kasvuston ja eliöstön, sekä pitkällä aikavälillä vaikuttaisi kalojen kutuun. Tuhot olisi nähtävissä vasta vuosikymmenien kuluttua. On myös huomioitava, että suotovesiojat ei toimi talvisaikaan kunnolla, vaan vedet menevät sellaisinaan järveen.

4 **Kaivosyhtiön on taattava puhtaan talousveden saanti talouteen.** Nykyiset vesipaikat on tutkittu ja ne täyttävät kaikki hyvän talousveden vaatimukset. Mikäli vedet pilaantuvat tai vesipisteet kuivuvat tai muuten tuhoutuvat, kaivosyhtiön on huolehdittava puhtaan veden saanti talouteen ja mahdollisiin muihin tilalla oleviin/tuleviin kiinteistöihin maksutta ja korvattava **hyvien lähteiden menetys.**

5 Kaivosalueen ympäristö on erittäin rikasta kaikenlaisten uhanalaisten kasvien ja eläinten osalta. Alue on myös parhainta marjastus ja sienestysaluetta, jotka ovat myönteisiä tekijöitä ihmisten terveyteen, asumisviihtyisyyteen ja niiden taloudellinenkin vaikutus on suuri, sekä alueen virkistysarvo mittaamaton.

Mielestämme on vakava ympäristörikos aloittaa kaivostoiminta näin lähellä Oulujärveä, matalan Pitkänperän alueella, keskellä natura-suojeltuja alueita. Alueella on useita valtakunnallisesti merkittäviä ja suojeltavia kasveja. Lahden matalikot ja kostea ympäristö on tärkeä viitasammakoiden esiintymispaikka. Suojeltu ja valtakunnallisestikin arvokas uhanalainen kasvisto on pääasiassa kosteikkokasveja, joiden tuhoutuminen tulee olemaan laaja, koska kallioiden rosoisuus lisääntyy räjäytysten takia ja alueet kuivuvat ennalta arvaamattoman laajalta alueelta.

6 Kaivosalueen suunniteltu rekkaliikenne tulisi olemaan vakava ja tarpeeton riskitekijä kapealla Savirannan paikallistiellä, joka on ainoa kyläläisten käyttämä ulospääsytie alueella ja **luvan antaminen tien käyttöön rekkaliikenteeseen on kiellettävä. Kaivosyhtiöllä on alueella vanhoja sivukiviläjiä, joista saa tien tekoon täyttömaata, ei tarvitse odottaa muuta kaivostoimintaa.** Savirannan kylälle on viime vuosina muuttanut työikäistä väestöä ja työmatkaliikenne on runsasta. Rauhalliselle ja suhteellisen lähellä kaupunkia olevalle kylälle on muuttohalukkuutta edelleen. Kaivostoiminnan uhka on nyt pelkona ja muuttohalukkuus on pysähtynyt. Nähtäväksi jää, jos kaivos avataan, voiko kylällä asua melun ja pölyn sekä työmatkaliikenteeseen turvattomuutta lisäävän raskaan rekkaliikenteen takia!

7 Murskauksen melusaaste kantatutuu vettä myöten ja puuttoman järven päällä myös talvella kauas. Vastarannalla on Paltamon kuuluisa valtakunnallisesti erinomaiseksi kehuttu golfkenttä. Melusaaste on negatiivisesti vaikuttava saaste golfkentän imagossa. Meludesibeleistä on lupalausuntoon laadittu komea, värikäs kartta. Tekstissä käy selville, että melumittauksia ei ole tehty, ei edes koelouhinnan aikana, vaan tietokone on tehnyt kartan sen käyttäjän "mututuntuman" myötä. Tällainen menettely saa epäilemään koko lupaselostuksen aitoutta ja oikeellisuutta.

Myös kaivostoiminnassa tarvittavat koneet saastuttavat pakokaasuillaan ja öljypäästöillään aluetta. Rekat jättävät alueelle omat saasteensa, sekä lisäävät huomattavasti liikenteen melua.

KAIVOKSEN HYÖDYT:

Louhoksen kivet ajetaan murskattuina tuotantolaitokselle Sotkamoon. Hyötyjä kaivoksen avaamisesta paltamolaisille ei ole tai ne on vähäiset, koska kaivoksen tuomien työpaikkojen vastapainona on menetyt työpaikat mm. Oulujärven koko alueelle tulevan negatiivisen maineen takia.

VASTUSTAMME EHDOTTOMASTI KAIVOKSEN AVAAMISTA MIESLAHDEN PITKÄNPERÄÄN.

Mieslahden Pitkänperän kaivoksen sosiaaliset vaikutukset leviäväsivät järven vaikutuksesta todella laajalle alueelle, onhan Oulujärvi valtakunnallisestikin merkittävä kalastusjärvi. Jo sanana kaivos lyö kielteisen leiman järven imagoon ja vaikuttaa siten matkailuun. Menetykset olisivat korvaamattomat koko Oulujärven alueelle. Kukapa turisti haluaisi tulla kaivosmelun ja pölyn, sekä kaivosvesien pilaaman järven alueelle lomailemaan. Siten matkailuyrittäjyys menettää tulojaan ja työpaikkoja. Myös metsästysalueiden menetykset olisivat merkittävät.

Kun maatalousyrittäjältä jää peltoja läjitysalueen alle, se vie häneltä työpaikan. Työpaikkojen vähenemiset kokonaisuudessaan ovat huomattavasti suuremmat, kuin kaivoksen tarjoamat työpaikat. Kaivoksen

toimintaluvasta päättäjän on huomioitava nämä työpaikkojen vähenemiseen johtavat negatiiviset seikat.

Valtioneuvoston on puututtava lupa-asiaan, koska kaivossuunnitelma on uhkaamassa koko Pitkänperän suojelualueita. Luonnon tuhoja on mahdoton korjata ja korjata, joten se on riittävä syy olla antamatta työnaloitamislupaa näin herkälle, arvokkaalle alueelle, asutuksen ja järven läheisyyteen. Kaivosalueen pölylaskeumien vaikutuksiin ja laajuuteen ei ole lupahakemuksessa kiinnitetty tarpeeksi huomiota ja ne on ehdottomasti arvioitava uudelleen. Pitkänperä kokonaisuudessaan on myös merkittävä lintujen tarkkailualueeksi.

Mondo Mineralsilla on merkittäviä ja laajoja talkkialueita useiksi kymmeniksi vuosiksi eteen päin muualla, jotka alueet ovat huomattavasti kauempana asutuksesta ja vesistöistä, joten päästöjen hallinta sellaisella alueella olisi paremmin hallittavissa.

Kaivoksen läheisyydessä asuville kaivoksen avaaminen olisi korvaamaton menetys asumisviihtyvyyden tuhouduttua ja tilojen arvon menetyksenä.

Edellä mainittuihin seikkoihin perustuen vaadimme, että suunnitellulle kaivosalueelle on tehtävä uusi, kattavampi ympäristövaikutustenarviointi (YVA), koska kaivosyhtiöllä on suunnitelmissaan merkittäviä muutoksia toimintaansa edelliseen v. 2006 ja v. 2008 suunnitelmiin verraten, ennen kuin toimintalupa annetaan. Yhtiö suunnittelee nyt kaivosalueen laajentamista ja myös erittäin haitallisen nikkelin ottoa alueelta, se on myös pelkomme ja mielestämme aiheellinen. Lisäksi nyt suunnitelmassa on "unohdettu" kokonaan vanha ns. "mineraalin monttu", johon edellisessä v. 2008 suunnitelmassa oli tarkoitus ajaa jätäkiveä. Onko nyt tarkoitus ajaa jätäkivet monttuun, joka laskisi montun vedet Jormuanlahteen. Myös mahdollinen jätäkivenajo monttuun on otettava huomioon. Ympäristöarviointi suunnitelluille kaivosalueille on tehtävä uudelleen huomioon ottaen tulevaisuus pitkälle vuosikymmeniksi eteen päin.

Paltamon kunnan järjestämässä info-tilaisuudessa 10.11.2011 oli kutsuttuna myös asiantuntijoita, jotka ovat laatineet lupahakemuksen luontoselvitykset ym sekä kaivosyhtiö Mondo Mineralsin käyttöpäällikkö Erkki Kuronen. Käyttöpäällikkö oli antanut yle-uutisille haastattelun, jossa hän lausui mm: "kaivos antaa kylälle eloa". Emme yhdy kaivospäällikön mielipiteeseen, koska mielestämme kaivos pölyineen, meluineen ja jätevesineen olisi kylällemme ja Oulujärvellä kuolinisku.

Jos kaivos kaikesta huolimatta aiotaan avata, työnaloitamislupaa ei saa antaa ennen kuin kaikki mahdolliset luontovaikutukset (YVA) on arvioitu uudelleen, koska luontoon tehtävät kaivannot ja kaikkinaiset muut toiminnot, sekä pölylaskeumat ja jätevedet tekevät tuhoja alueen arvokkaaseen luontoon ja ovat ehdottomat korjata. Luvanantajan on huomioitava myös moniin alueen asukkaisiin kohdistuva negatiivinen terveys- ja asumisviihtyvyyden vaikutus. Vaikutukset olisivat todella vaikeasti korjattavissa ja korvattavissa. Siinä tuhottaisiin monen suomalaisen ihmisen elämä ja tulevaisuus ulkomaisen kaivosyhtiön taloudellisen hyödyn takia.

RISTO KEMPPAINEN

MARTTA KEMPPAINEN

Pitkänperän asukas

Pitkänperän asukas

LIITE 2

KEMPPAINEN RISTO VAATIMUS

KEMPPAINEN MARTTA 19.11.2012

Savirannantie 23

88470 KONTIOMÄKI

martta.johanna@gmail.com

POHJOIS-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

PL 293

90101 OULU

ASIA: LISÄMUISTUTUS/VAATIMUS MIESLAHDEN KAIVOKSEN YMPÄRISTÖ- JA VESITALOUSLUPAAN, SEKÄ TOIMINNANALOITTAMISLUVAN HYLKÄÄMISEKSI.

Dnro PSAVI/17/04/2012

LUVAN HAKIJA: MONDO MINERALS B.V. BRANCH FINLAND. PL 603, 87101 KAJAANI.

MUISTUTTAJAN TILA RYKÖLÄ, REKISTERINRO 578-405-19-5. Lisäksi osuuksia yhteisiin vesialueisiin ja Mieslahti-Uura-Härmänmäki jakokuntaan.

VAADIMME, ETTÄ KAIVOSYHTIÖ MONDO MINERALS`LLE EI TULE MYÖNTÄÄ YMPÄRISTÖ- JA VESITALOUSLUPAA EIKÄ TOIMINNAN ALOITTAMISLUPAA MIESLAHDEN PITKÄNPERÄÄN.

PERUSTELUT: Tilamme sijaitsee alle kilometrin päässä suunnitellusta kaivosalueesta. Läheinen sijainti tulee mielestämme kaivoksen avauduttua aiheuttamaan meille huomattavaa asumisviihtyvyyden alentumista melun, pölyn ja vesistön turmelemisen muodossa. Myös kiinteistön arvon aleneminen on jo nyt kaivosalueen takia huomattava, sekä tilamme ranta-alueelle kaavoitetut mökkitontit ovat rakentamatta epävarman tulevaisuuden

takia. Tämän takia lapsemme sekä perheellinen lapsenlapsi eivät ole toistaiseksi aloittaneet asunto- tai loma-asunnon suunnittelua/rakentamista tilamme alueelle, vaikka Oulujärven yleisranta-alue sen sallisi. **Kaivoksen paikka on sopimatonta näin lähellä arvokasta isoa järveä, asutuksen ja luonnonsuojelualueiden ympäröimä.**

KAIVOKSELLE SUUNNITELTU LOUHOSPAIKKA olisi mahdoton päästöjen hallinnan kannalta, koska vakituinen asutus ja Oulujärvi ovat louhospaikan välittömässä läheisyydessä. Kaivosyhtiö on arvioinut, että mahdollisesti nikkeli- ja arseenipitoisuudet voivat nousta Pitkänperänlahden alueella melko lyhyenä aikana. **Arvio ei ole todellinen tieto**, eikä poista haitta-aineiden vaikutuksia vesistöön, koska aineet eivät haihdu, vaan jäävät, rikastuvat, ja louhinnan jatkuessa lisääntyvät vesistössä ja pitemmällä aikavälillä tulevat aiheuttamaan vesistössä muutoksia, jotka tuhoavat vesistön luontaisia pitoisuuksia, kasviston ja eliöstön kuolemaa. Kaivosyhtiö viittaa alueen tausta-arvoihin. Mielestämme ne eivät pidä paikkaansa, koska tutkimukset on tehty useina vuosikymmeninä tehtyjen ns. koelouhintojen jälkeen, jotka ovat aiheuttaneet alueelle nikkeli- ja arseenipäästöjä tutkimattoman määrän. Koelouhintakin aiheuttaa päästöjä. **Pitkäaikaisena Pitkänperän rannan asukkaana, olemme nähneet perukan veden laatu muutokset. Vielä 60-70-luvulla vesi oli kirkkaampaa, pohja kova savikko, uimaan meno oli helppoa mistä kohtaa tahansa. viime vuosikymmeninä pohjaan on kasvanut upottava kasvillisuus ja vesi on tummaa, pohja ei näy. Alueella ei ole merkittäviä vesistöön johtavia suo-ojituksia, eikä maataloutta, jota myös nykyään on moitittu päästöistä.**

Koelouhintoja on tehty vv. 1987, 1994 sekä 2006. Pitkänperänlahdella on tehtävä perusteellinen, riittävän kauas Mieslahteen päin pohjasedimentin ja maa-alueiden tutkimukset, jossa selvitetään vuosien kuluessa alueelle purkautuneet kaivospäästöt. Tutkimuksia olisi tehtävä vertauksien vuoksi myös muilla alueilla Oulujärvellä. Vain siten selviää kaivoksen todellinen vaikutus Pitkänperän vesistöön. Näin arvokkaan suuren järven tulevaisuutta ei saa perustaa kaivosyhtiön arvioon, vaan todellisiin tutkimuksiin.

Sivukivi sisältää paljon muutakin kuin nikkeliä ja arseenia, mm uraania, kuparia, magnaania. Tutkimuksissa on jätetty huomioimatta lähes kokonaan sivukiven liukenemisesta ja läjityksistä syntyvät päästöt. Sivukivi jää sään armoille sateeseen ja aurinkoon. Vuosien kuluessa liukenemistä tapahtuu ja sivukivialueen pohjavesiin ja Oulujärven vesistöön laskevat vedet lisäävät Pitkänperänlahden haitta-aineiden määriä. Sivukivien tutkiminen niiden kaikista haitta-aineista on myös otettava huomioon. Sitä ei ole tehty tai vain hyvin vähäisessä määrin. On vain maininta, että sivukivessä voi tapahtua uuttumista. Kun uuttumista tapahtuu, liukenee sivukiven sisältämät ainekset maaperään ja vesiin. Läjitysalueen n 0,5 m maaperä ei pysty paljon suodattamaan haitallisia aineita, vaan ne siirtyvät sadevesien mukana Pitkänperään, joka sijaitsee lähellä läjitysalueita. Läjitysalueiden maaperää ei ole tutkittu riittävästi, jotta voitaisiin sanoa, onko se sopivaa ja riittävää näin mittavaan sivukivien päästöjen suodattamiseksi. Sivukivihän on kaivosyhtiönkin mukaan sopimatonta uusiokäyttöön. Mikä tekee siitä sopimattoman, onko se uraani vai jotkut muut haitta-aineet vaiko niiden yhteisvaikutus? Kuitenkin sivukivikasvoja voi varastoida ikuisiksi ajoiksi järven välittömään läheisyyteen. Sen päästöt ovat sopimattomia luonnontilaiseen vesistöön. Huomiotta on myös jätetty sivukivessä olevan serpentiinin sisältämä uraani. Sivukivien haitta-ainevädit olisivat ympärivuotisia päästöjä ja laskeumia Pitkänperänlahteen. Melko vaatimaton, pienehköistä lähteestä alkava Pitkäpuro ei voi puhdistaa, eikä työntää kaivosvesiä edelleen Mieslahdelle, vaan veden nousu on päin vastoin, Paltaselältä ja Mieslahdelta päin Pitkänperään ja kaivosvedet työntyvät järven rantavesiin, ennen kuin sekoittuvat Oulujärven vesiin. Kaivoksen päästöt tulisivat matalan kevät kuivuuden aikana lillumaan pitkän ajan perukassa ja päästöt laskeutuvat pohjiin. Kalojen ja mm

viitasammakon kutualueet olisivat vaarassa laajalla alueella. Hakijan selvityksessä Pitkänperän kalastoa vähätellään ja mainitaan särki. **Kalastamme jatkuvasti ja varsinkin alkukesällä olemme saaneet joka vuosi oman rannan tuntumasta mm punalihaisia taimenia. Täällä on ankeriaita, siikoja ym. Lahti on kalaisa ja arvokas.**

Mitä tapahtuu sadoille ja tuhansille puolisuikeltaja- ja sukeltajalinnuille, jotka oleilevat keväällä ja syksyllä viikkoja ruokailemassa muuttomatallaan Pitkänperässä? Osa linnuista jää pesimään Pitkänperänlahteen. Linnut joutuvat syömään vuosi vuodelta enemmän kaivossaasteilla rikastunutta kasvillisuutta Pitkänperässä. Näkyykö muutokset linnustossa heti vai tulevissa poikueissa? Onko se mahdollisuus otettu huomioon, onko sitä tutkittu? Pitkänperä ja Kylmänlahti rantoineen on merkitty valtakunnallisiin lintujen tarkkailualueisiin.

Kiintoaineiden päästöt kaivosalueen rakennusvaiheessa tulisi lisäämään Pitkänperänlahteen laskevien vesien haitta-ainepäästöjä. Rakennusvaiheita tulisi olemaan pitkällä aikavälillä ja useita. Myös ne on huomioitava lupaehtoja määriteltäessä näin herkälle järven läheisyydessä olevalle, luonnonsuojelualueiden ympäröimälle alueelle. Suotovesiojia kaivosyhtiö aikoo rakentaa lisää "jos on tarvista". Onko tarkoitus kokeilla ensin huomaako kukaan, että päästöjä on liikaa vai mitä tämä lause tarkoittaa?

Louhinnasta, murskauksesta ja lastauksesta aiheutuvat pölylaskeumat ovat huomattava häiritsevä tekijä arvokkaalle Natura-suojellulle ympäristölle. **Myös tilallamme on paikallisesti harvinainen tikankonttialue, jonka olemme vapaaehtoisesti hakeneet ja saaneet suojeluun.**

Räjäytyksistä aiheutuva lisääntyvä kallioruhjeisuus vaikuttaa vesien virtauksiin ja kosteikkokasvien suojelualueet ovat kuivumis- ja tuhoutumisvaarassa. Alueen kaikki taloudet ottavat talousvetensä luonnonlähteistä tai kaivoista. Räjäytykset lisäävät kallioerän rosoisuutta ja veden virtaamat muuttuvat. Uhkana on talousvesien saannin loppuminen omasta kaivosta.

Mielestämme kaivosyhtiön suunnitelmat ja tutkimukset ovat liian optimistiset, arvioihin perustuvat, jotta niiden perusteella voisi myöntää lupaa toiminnan aloittamiseen. Jos kaivostoiminta aloitetaan näiden tietojen pohjalta, voi kaivoksesta tulla **kokeiluluontoinen**, jonka mahdollisia vahinkoja ei olla osattu etukäteen tietää. Oulujärvi on liian arvokas kokeilualueeksi. Jos kaivostoiminta alkaisi, sen vaikutuksia ei voisi koskaan korjata, eikä alueen ja ympäristön luontoa voi korvata.

Mielestämme kaivosta ei saa avata, koska kaivostoiminta rikkoisi törkeästi mm luonnonsuojelulakia, naapuruuslakia ja paikallisina asukkaina oikeuksiamme suojella asumispaikkaamme ja lähialueemme arvokasta luontoa.

Kaivosvesille on suunniteltu **selkeentymis/puhdistusallas on liian pieni** eikä minkäänlaista varoallasta tms varotoimenpidettä ole suunniteltu. **Sääolosuhteita, esim sateita ja runsaslumisia talvia ei ole otettu huomioon.** Myös tässä huomaa, että alue on liian ahdas, koska siihen **ei ole tilaa edes suunnitella kunnollista varoallasta tms kaivosvesien käsittelylle.**

Koelouhinnan räjäytykset ovat aiheittaneet rakennuksissamme aistien tunnettavaa tärinää. Tilamme rakennusten (mahdollisesti myös tilalle tuleviin rakennuksiin) perustuksiin on asennettava puolueettoman **tahon toimesta riittävän herkäät anturit**, joilla pystytään kartoittamaan räjäytysten aiheuttamat tärinät ja mahdolliset vauriot rakennuksille. **Kaivosyhtiö on veloitettava korvaamaan tärinästä aiheutuvat**

asumismukavuuden haitat ja mahdolliset tuhot. Räjätysajankohdat ja käytettyjen räjähdeseineiden määrät on ilmoitettava riittävän ajoissa etukäteen.

Tilamme rantakaavaan merkityt rakentamattomat rantatontit ja tilan rannat (rantaviivaa n 1,5 km) olisivat kokonaan kaivosvesien saastuttamat, koska Pitkänperänlahden uoma on lahden syvemmällä etelärannalla. Tilan arvo on huomattavasti alhaisempi, kuin ennen kaivoksen perustamisen uhkaa ja tämä seikka on huomioitava haittojen korvausvelvoitteita arvioitaessa. Naapuruuslaki kieltää toisen maalle aiheuttamasta huomattavaa vahinkoa tai haittaa.

Kaivostoiminnan melu tulisi olemaan järviolueella kauaskantavaa ja vedenpinta jopa korostaa melua. Melututkimukset on tehty mm liikennemelumallinnoksella, eikä kaavioiden mukaan ole edes huomioitu vedenpinnan äänenkantavaa vaikutusta melun leviämislauueeseen, vaan kaavion mukaan melu olisi vesialueella jopa pienemmällä alueella, kuin peitteisellä metsäalueella. Tutkimus melualueista ei ole luotettava. Melu olisi huomattava asumismukavuuden haittatekijä.

Kaivosyhtiölle ei saa myöntää lupaa kaivosvesien sekoittumisalueeksi Pitkänperänlahden pohjukasta 1,5 km - 2 km. Kaivoksen ja sivukivien vesipäästöt on käsiteltävä kokonaan kaivoslaueella puhtaaksi. On huomioitava myös kemikaalit, joilla kaivosvesiä "puhdistetaan". Nämä kemikaalit ovat vierasta ainetta luonnonvesiin ja aiheuttavat myös järven vesien muutoksilla kalojen, kasviston ja viitasammakoiden elinolosuhteiden huonontumista. Talvella pölypäästöt laskeutuvat jään ja lumien päälle. Keväällä kaivospäästöt lumien sulamisvesien mukana lisäävät huomattavasti Pitkänperänlahteen tulevia nikkeli-, arseeni- ja muita kaivosalueen haitta-ainepäästöjä. Lumen sulamisvesien mukana tulevat pölypäästöt lisäävät haitta-aineita, eikä vaikutusta ole huomioitu tutkimuksissa ollenkaan tai vain hyvin vähän. Tutkimuksissa (YVA) ei ole riittävästi huomioitu kaivosalueen kallioperässä olevia kaivosyhtiölle tarpeettomia malmeja, jotka menevät sivukivikasoihin, vaan tutkimus kohdentuu pariin enimmän esiintyvään ja vaikutuksiin. Vesistövaikutuksia ei saa kokeilla, vaan tutkimusten on oltava riittävät ja kattavat kaikille haitta-aineille. Saostusojien kohdalla on maininta; "rakennetaan, jos on tarvis". Se antaa ymmärtää, että varmuuteen kaikkien päästöjen osalta ei olla edes pyritty, vaan kokeillaan ensin. Sellainen on vastuutonta ja luontoarvojen vähättelyä.

YHTEENVETO; Meille ei ole kaivoksen avaamisesta mitään hyötyä. Sen sijaan olemme erittäin huolestuneita kaivoksen vaikutuksista Pitkänperänlahden ja koko Oulujärven luonnonmukaiseen tulevaisuuteen, lähialueen arvokkaisiin luonnonsuojelualueisiin, sekä asukkaiden rakentamissuunnitelmiin, elinkeinoihin ja harrastusmahdollisuuksiin, joita ei pari kaivostyöpaikkaa korvaa. Luontoa ei korvaa mikään raha, niin paljon maailmasta rahaa ei löydy.

Pitkänperänlahteen on tehtävä pohjasedimentin tutkimukset, joissa selviää aikaisempien Mondo Minerals´n vv 1987, 1994 ja 2006 koelouhinnan päästövesien haitta-aineiden kertymä lahden pohjaan. Vertaukset on tehtävä muualle Oulujärven pohjasedimenttiin.

Kaivosyhtiö on velvoitettava rakentamaan riittävän suuret kestävillä varo-aitailla varustetut päästövesialtaat, joissa on huomioitu sateet ja muut luonnonkatastrofit. Oulujärveen ei saa päästää kaivosvesiä, vaan purkuvedet on käsiteltävä kaivoslaueella .

Kaivosyhtiölle ei saa antaa toiminnanaloittamislupaa ennen kuin kaikki mahdolliset luontoa

muuttavat/rasittavat päästömahdollisuudet ja päästöjen vaikutukset on kartoitettu riittävästi, huomioiden ympäristönsuojelulaki, luonnonsuojelulaki ja naapuruuslaki. Kaivoslaki ei voi olla niin vahva, että se kumoaa kaikki muut lait.

Pidätämme oikeuden muistutusten lisäämiseen myöhemmin, jos on tarvetta.

VAADIMME kaivosyhtiö Mondo Minerals B.V. BRANCH FINLAND´lle ei tule myöntää lupaa kaivoksen avaamiseen, eikä toiminnan aloittamislupaa Mieslahden Pitkänperään.

RISTO KEMPPAINEN

MARTTA KEMPPAINEN

Rykölän 19.5 omistaja

Rykölän 19.5omistaja

LAPSET:

ILKKA KEMPPAINEN, LAHTI,

MERJA KEMPPAINEN, PALTAMO,

MATTI KEMPPAINEN, KAJAANI.

Mondo Minerals B.V. Branch Finland
PL 603
87101 Kajaani

MONDO MINERALS B.V.
Branch Finland

Sotkamo Plant

P.O.Box 603
FI-87101 Kajaani
Finland

Tel +358 (0)10 562 11
Fax +358 (0)10 562 1304

info@mondominerals.com
www.mondominerals.com

Domicile/Kotipaikka
Helsinki

Business ID/Y-tunnus
2137749-9

VAT No. FI21377499

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki

Mondo Minerals B.V. Branch Finland:n vastine kaivoslain (503/1965) mukaiseen Tyynelä (KaivNro 5490) -kaivospiirin jatkoaikahakemuksesta jätettyihin lausuntoihin ja mielipiteisiin

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Mondo Minerals B.V. Branch Finland:lta vastinetta koskien Tyynelä-kaivospiirin jatkoaikahakemuksesta jätettyjä lausuntoja ja mielipiteitä.

Useat muistuttajat tuovat esille samoja seikkoja ja suurimmat huolet liittyvät alueen hankkeiden käsittelyyn erillisinä sekä kaivostoiminnan ympäristövaikutuksiin ja haittojen ehkäisyyn. Hakijalla on alueella seita erillisiä kaivospiirejä joiden jatkoaike-, laajennus- ja muodostamishakemukset ovat vireillä yhtä aikaa johtuen siitä, että ne ovat odottaneet käsittelyään useita vuosia ja nyt tulevat siitä syystä käsittelyyn yhtä aikaa. Hakijalla on käynnissä Mieslahden kaivoksen ympäristölupaprosessi, joka koskee ainoastaan Mieslahden ja Pitkäperän kaivospiirejä ja joka on myös kestänyt YVA-vaiheineen useita vuosia. Hakija ymmärtää, että asukkailla ja kiinteistönomistajilla on vaikea hahmottaa eri hakemuksia ja hankkeita ja tästä syntyy epätietoisuutta ja – luuloa. Kaikille kaivoksille tullaan ennen toiminnan aloittamista hakemaan ympäristölupaa ja kaivosturvallisuusalupaa ja siinä yhteydessä käsitellään ympäristövaikutuksia ja niiden vähentämistä.

Vastineina esitämme kunnioittaen seuraavaa:

1. Kainuun Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto

Kainuun Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) katsoo, että kaivospiirin alueelta ja sen läheisyydestä tulee tehdä luontoselvitys ennen kaivosoikeuksien myöntämistä. Lisäksi ELY-keskus pitää tarpeellisena, että ennen Jormua l:n, Tyynelän ja Maailmankorven kaivospiirien jatkoajan myöntämistä tai määräämistä tai viimeistään ennen TUKESin myöntämän kaivosturvallisuusaluvan hakua ELY-keskus tekee YVA-lain mukaisen päätöksen harkinnanvaraisen YVA-menettelyn soveltamisesta.

Hakija toteaa, että kysymyksessä on vuodesta 2001 voimassa ollut kaivospiiri, jonka jatkoaikaa on haettu vuonna 2011. Hakija muistuttaa myös, että sillä ei ole voimassa olevaa ympäristölupaa Tyynelän kaivospiirille. ELY-keskuksen vaatimat luontoselvitykset ja arvio YVA-tarpeesta vaaditaan kaivoksen ympäristölupahakemuksen liitteeksi. Hakijan näkemyksen mukaan kaivospiirin jatkoaikapäätös ei edellytä tässä vaiheessa ELY-keskuksen vaatimia selvityksiä.

2. Kajaanin kaupungin lausunto

Kajaanin kaupunginhallituksen antamassa lausunnossa todetaan, että kaupungilla ei ole huomauttamista hakemuksen johdosta mutta kaupunki pitää ELY-keskuksen esittämää ympäristövaikutusten yhteisarviointia tarpeellisena.

Hakijalla ei ole huomautettavaa.

3. Heikki ja Mika Kemppaisen, Esteri ja Taisto Haatajan, Hannu ja Osmo Kemppaisen, Esko ja Riitta Leinosen sekä Väinö Kemppaisen muistutus

Muistuttajat esittävät, että kaivos tuottaa vain talkkia ja että mahdollisuuksien mukaan olisi hyödynnettävä kaikki malmivarat. Muistuttajat vaativat, että kaikkia alueen hankkeita olisi käsiteltävä yhtenä kokonaisuutena. Porakaivojen ennakkotarkkailua pyydetään määrättäväksi ja Mieslahden suunnan tärinämittaustietoja nähtäväksi. Muistuttajat ovat huolissaan hankkeiden vaikutuksista Oulujärveen, ympäristöön, vesistöihin, eliöihin, elinkeinoihin, virkistyskäyttöön ja matkailuun sekä Natura-alueille ja suojelualueille. Muistuttajat viittaavat myös naapuruuslakiin ja lupapyyntöön myös alajuoksulla olevilta.

Hakija toteaa, että muistuttajat tuovat esille samoja seikkoja kuin useissa muissa muistutuksissa ja myös muista hakemuksista jätetyissä muistutuksissa ja osa perusteluista liittyy näihin eikä Tyynelän hakemukseen. Hakija muistuttaa, että talkkimalmin nikkeli hyödynnetään rikastuksen yhteydessä, porakaivojen ja muistakin tarkkailuista määrätään ympäristöluvassa ja tarkkailuohjelmassa ja Mieslahden kaivospiirissä 2006 tehdyn koelouhinnan aikana tärinöitä mitattiin ja tulokset ovat Mieslahden kaivoksen ympäristölupahakemuksen liitteenä. Hakija muistuttaa myös, että ympäristövaikutukset käsitellään ympäristölupahakemuksessa ja päätöksessä ja siellä annetaan myös määräykset haittojen torjumiseksi.

4. Lasse Flöjtin muistutus

Lasse Flöjt vastustaa jatkoajan myöntämistä. Hän viittaa siihen, että kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia mutta vaatii, että kaikki malmivarat on hyödynnettävä ja viittaa nikkeliin, arseeniin ja uraaniin. Flöjt vaatii myös, että alueen kaivospiirejä tulisi käsitellä yhtenä kokonaisuutena. Lisäksi

mielipiteessä vaaditaan määräämään porakaivojen ennakkotarkkailusta ja vaaditaan värinämittaustietoja nhtäväksi. Mielipiteessä viitataan myös Oulujärven läheisyyteen. Flöjt viittaa myös siihen, että hakija on jättänyt kaivospiirin laajennushakemuksen.

Hakija toteaa, että pääosa Flöjtin esille tuomista seikoista on tuotu esille muissa mielipiteissä, osin sanasta sanaan samassa muodossa. Hakija viittaa aikaisemmin lausumiinsa mutta haluaa tarkentaa, että värinämittauksia on Mieslahdessa tehty koelouhinnan aikana vuonna 2006 ja tiedot on esitetty ympäristölupahakemuksessa ja sen liitteessä. Muulloin värinämittauksia ei ole tehty, koska alueella ei ole ollut myöskään louhintaa. Flöjtin viittaama kaivospiirin laajennushakemus liittyynee myös Mieslahteen.

5. Maija Laakson muistutus

Maija Laakso on muistutuksessaan tuonut esille epäluulonsa kaivosyhtiön aikomuksia ja toimintaa kohtaan. Hän epäilee, että hanke on tarkoituksella pilkottu pienempiin osiin ja todelliset tarkoitukset pyritään peittämään. Laakson mielipiteeseen on yhtynyt 11 muuta allekirjoittajaa.

Hakija toteaa, että alueen kaivospiirit on muodostettu eri vaiheissa turvaamaan alueen esiintymien hyödyntäminen. Lain mukaan kaivospiiriä ei saa myöskään muodostaa suuremmaksi kuin on tarpeen esiintymän hyödyntämiseksi. Yhtiö on ilmoittanut, että esiintymistä on tarkoitus louhia talkkia ja sen sivutuotteena saatavaa nikkeliä.

6. Miikka Kortelaisen muistutus

Miikka Kortelainen ottaa muistutuksessaan kantaa Tyynelän lisäksi myös muihin alueen kaivospiirihakemuksiin ja jatkoaikahakemuksiin. Kortelainen vaatii YVA-arvioinnin uusimista ja toteaa, että kaivosten jätevedet tulisivat valumaan Jormuanlahteen ja Mieslahteen ja uhkaisivat alueen kalakantoja.

Hakija viittaa aikaisemmin lausumaansa.

7. Alpo Hurskaisen muistutus

Alpo Hurskainen vastustaa jatkoajan myöntämistä ja perustelee tätä mm. sillä, että kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia ja epäilee, että hakija on tietoisesti jättänyt ilmoittamatta muut mahdolliset kaivoskivennäiset. Hurskainen viittaa myös tehtyyn YVAan (joka koskee Mieslahden kaivosta) ja vaatii, että alueen esiintymiä pitäisi käsitellä kokonaisuutena ja kuulutus uusittava uusilla asiakirjoilla. Myös Hurskainen viittaa Oulujärven läheisyyteen ja hankkeen haitoista ympäristölle, vesistölle, eliölle, elinkeinoille, virkistyskäytölle ja matkailulle.

Hakija toteaa, että Hurskaisen tuomat seikat ovat pääosin samoja, jotka ovat toistuneet muissakin muistutuksissa ja hakija viittaa aikaisemmin lausumaansa.

8. Eeva Klemetin muistutus

Eeva Klemetti vastustaa jatkoajan myöntämistä ja esittää perusteluina mm., että kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia ja lupaa tulisi hakea kaikille käytettäville malmeille. Klemetti viittaa myös läheiseen Natura-alueeseen ja vaatii Natura-arviointia. Klemetti vaatii lisäksi porakaivojen ennakkotarkkailua. Muistuttaja on huolissaan Jormuanlahden sietokyvystä ja kuhan ja muiden kalojen kutupaikoista ja kalastusmahdollisuuksista ja toiminnan vaikutuksista ihmisten elinoloihin.

Hakija viittaa aiemmin lausumaansa.

9. Seija Niemitalon muistutus

Seija Niemitalon muistutus on lähes saman sisältöinen kuin Heikki Kempaisen ja muiden allekirjoittajien muistutus (nro 3).

Hakija viittaa aikaisemmin lausumaansa.

10. Teija Huotarin muistutus

Teija Huotari vastustaa jatkoajan myöntämistä ja viittaa siihen, että kaivospiiri on perustettu ilman ympäristövaikutusten arviointia ja kaivospiiri sijaitsee sopimattomassa paikassa. Muistuttaja on huolissaan pihansa porakaivosta ja Pohjajoesta sekä Jormuanlahdesta. Kaivos toteutuessaan aiheuttaisi melu-, pöly-, värinä- ja valosaastetta ja pilaisi herkän luonnon ja laskisi kiinteistöjen arvoja ja heikentäisi virkistysarvoja. Huotari vaatii myös lähteiden, porakaivojen ja värinän ennakkotarkkailua.

Hakijan viittaa aikaisemmin lausumaansa ja huomauttaa, että muistuttajan esille tuomat seikat ja näkökohdat käsitellään ympäristölupaprosessissa. Kaivospiirin sijaintiin liittyen hakija muistuttaa, että kaivospiirin täytyy sijaita siellä missä esiintymäkin sijaitsee.

11. Esko Haverisen muistutus

Esko Haverinen muistutus on täysin samansisältöinen Eeva Klemetin (nro 8) muistutuksen kanssa.

Hakija viittaa Eeva Klemetin muistutuksesta lausumaansa.

12. Marika Moisanen muistutus

Marika Moisanen vastustaa jatkoajan myöntämistä ja perustelee vaatimustaan sillä, että YVA-arviointi pitäisi tehdä uudestaan siten, että tarkastelu kattaa kaikki alueen kaivospiirit.

Hakija viittaa aiemmin lausumaansa.

13. Risto ja Martta Kemppaisen muistutus

Kemppaiset vastustavat jatkoajan myöntämistä ja perustelevat vaatimustaan seuraavasti: Tyynelän hanke yhdessä muiden alueelle sijoittuvien hankkeiden kanssa muodostaa uhkan asutukselle, luonnon puhtaudelle, Oulujärven vesistölle ja alueen tulevaisuudelle. Kemppaisten mukaan kaivostoiminnasta on alueen asukkaille enemmän haittoja kuin hyötyä ja he katsovat, että kaivostoiminta estää alueen elinvoimaisuutta.

Hakija toteaa, että Tyynelän kaivoksen vaikutukset yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa eivät uhkaa Oulujärveä ja ihmisten elinoloja. Kaivostoiminnalla on aina vaikutuksia ympäristöön, mutta niin on ollut myös maa- ja metsätaloudella. Ottamalla huomioon ympäristö toiminnan haitat voidaan pitää kurissa.

Sotkamossa, 15. päivänä heinäkuuta 2013

Mondo Minerals B.V. Branch Finland

pp Tuija Jansson

pp Aila Tuomikoski

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. **Valitusaika päättyy 15.11.2013.**

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttialueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Oulun hallinto-oikeus

www.oikeus.fi/hao/oulu

Isokatu 4

90100 Oulu

(PL 189, 90101 Oulu)

029 56 42800, 050 406 1147

Telekopio 029 56 42841

oulu.hao(at)oikeus.fi